

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

**РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-
ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ ЗАСОБАМИ ЕЛЕКТРОННИХ
НАУКОВО-ОСВІТНІХ СИСТЕМ**

РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД

КИЇВ

2018

*Схвалено на засіданні Вченої ради Інституту
інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
(протокол № 13 від 27 грудня 2018 р.)*

Авторський колектив:

***Яцишин А. В., Іванова С. М., Кільченко А. В., Лупаренко Л. А., Новицька Т.Л.,
Шиненко М.А., Тукало С. М., Філатова О. В., Ткаченко В. А.,
Лабжинський Ю.А., Вербельчук Б.В., Весельська Ю.А.***

За загальною редакцією:

Яцишин А. В.

Розвиток інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами електронних науково-освітніх систем: Реферативний огляд. / упоряд. : С. М.Іванова та ін. К: ІТЗН НАПН України, 2018. – 50 с.

Реферативний огляд містить стислий опис основних аспектів вітчизняних та закордонних джерел (законодавчих і нормативних документів, монографій, посібників, статей у фахових виданнях, авторефератів дисертаційних досліджень, статистичних звітів, моніторингових веб-сайтів та ін.) щодо основних переваг використання електронних науково-освітніх систем. Застосування електронних науково-освітніх систем як допоміжних засобів підтримки науково-дослідної діяльності має важливе значення для розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників.

Реферативний огляд підготовлено у рамках виконання наукового дослідження «Методика використання відкритих електронних науково-освітніх систем для розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників» (2018-2020 рр.) ДР № 0118U003159. Він може бути використаний у наукових установах та закладах вищої освіти, курсах підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, а також для підготовки аспірантів за освітньо-науковою програмою «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» та докторантів, і для всіх, хто цікавиться використанням ІКТ у науковій і науково-педагогічній діяльності.

1. Алексеева Т. Б. Интернет-конференция как форма научной коммуникации молодых исследователей [Электронный ресурс] / Т. Б. Алексеева, И. В. Гладкая, А. И. Сеницына // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 5. – Режим доступа: <https://www.science-education.ru/ru/article/view?id=10023>.

У статті проведено аналіз можливостей інтернет-конференції як форми наукової комунікації молодих дослідників. У процесі аналізу можливостей інтернет-конференції в заявленому контексті враховувалося: сутнісна характеристика інтернет-конференції як форми наукової комунікації, досвід проведення інтернет-конференцій кафедри педагогіки ФГБОУ ВПО «РГПУ ім. А. І. Герцена». Виявлено, що цільове призначення веб-конференцій для молодих вчених передбачає чотири позиції: публікація матеріалів досліджень, навчання, організація наукової комунікації та створення постійно функціонуючого наукового співтовариства. Подібна цільова установка передбачає створення умов в рамках інтернет-конференції для подання авторами результатів досліджень, організація їх рецензування з можливістю доопрацювання, а також обговорення в різних форматах (он-лайн, офф-лайн і в реальних умовах). У статті представлені основні положення технології проведення інтернет-конференцій молодих вчених, виходячи з перерахованих позицій. Представлений приклад інтернет-конференції 2013 р., присвяченій 70-річчю АПН-РАО «Розвиток педагогічної науки в сучасній Росії: результати досліджень аспірантських шкіл».

2. Асеев Г. Наукометрия, информетрия, библиометрия: визначення і розмежування / Г. Асеев // Библиотечный вестник. – 2016. – № 2. – С. 3-10. – Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_2_3.

У статті розглядаються об'єкт, предмет, завдання, взаємозв'язки метричних досліджень сучасного наукознавства: наукометрії, информетрії, інфометрії, бібліометрії, кіберметрії, вебометрії.

У науковий обіг введена значна кількість дефініцій взаємодоповнюючих дисциплін, таких як наукометрия, информетрия, библиометрия. Наукометрію тлумачать як наукознавчу дисципліну, яка здійснює вимір наукової діяльності та виявлення об'єктивних закономірностей цієї діяльності. Информетрію – дисципліну, що вивчає математичні, статистичні методи, моделі та їх використання для кількісного аналізу структури, властивостей наукової інформації, закономірностей процесів наукової комунікації. При цьому під науковою інформацією і науковими комунікаціями розуміються не тільки науково-технічна література, яка є вхідним документним інформаційним потоком, а й результати інформаційної діяльності: інформаційні масиви, природні та формалізовані мови як засоби індексування і пошуку, інформаційні запити споживачів – користувачів інформації, інші предмети інформаційної діяльності. Під бібліометрією фахівці розуміють наукову дисципліну, яка досліджує та описує кількісні закономірності об'єктів бібліотечної справи, бібліографії для вирішення завдань бібліотекознавства та бібліографознавства. Спільне та відмінне об'єктів і предметів наукометрії, информетрії, библиометрії. Об'єктом наукометрії є наукова діяльність, а предметом – її кількісні закономірності, які використовуються для удосконалення наукової діяльності. Об'єктом информетрії виступає наукова інформація і наукова комунікація, а предметом – їх об'єктивні кількісні закономірності, які використовуються для удосконалення інформаційної діяльності. Об'єктом бібліометрії є бібліотечна справа, а предметом – об'єктивні кількісні закономірності науковотехнічної літератури та бібліографії, які використовуються для удосконалення бібліотечної діяльності. Таким чином,

розмежування означених наукових дисциплін визначається розбіжністю предметів і сфер використання об'єктивних кількісних закономірностей, а також цілями практичної діяльності.

3. Биков В. Ю. Електронні бібліометричні системи як засіб інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, Н. В. Сороко // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. праць. – Ч. 1. – Львів: ЛДУ БЖД, 2015. – С. 91-100.

У статті представлені результати аналізу міжнародного і вітчизняного досвіду використання мережних сервісів, за допомогою яких з'являється можливість інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень та міжнародного незалежного оцінювання якості електронних публікацій і публікаційної активності науковців через аналіз значень наукометричних показників відкритих електронних бібліометричних систем.

Розглянуто умови включення наукових публікацій до результатів пошуку у системах, подібних Google Scholar. Зроблені висновки про те, що наукометричні бази, які нині є міжнародними і широко застосовуються на практиці, повинні бути розвинені для забезпечення більш адекватного відображення характеру і ступеня наукової діяльності вчених, їх особистого внеску в розвиток певних галузей науки.

4. Биков В. Ю. ІКТ-аутсорсінг і нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – №4 (30). – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/717/529>.

У роботі надано широкий за напрямками і глибокий за дослідженнями аналіз сучасного етапу інформатизації суспільства й освіти. З позицій системного підходу розглянуто інноваційний причинно-наслідковий ланцюг, що висвітлює і деталізує загальну проблему – невідповідність організаційно-функціональної структури ІТ-підрозділів освітніх закладів і наукових установ об'єктивним умовам сучасного стану розвитку засобів і технологій інформаційного суспільства. У зв'язку з актуальністю застосування на сучасному етапі інформатизації системи освіти механізму аутсорсингу для забезпечення функціонування і розвитку ІКТ-систем освітніх організаційних структур, розглянуто деякі теоретико-практичні аспекти цього поняття і явища. Окреслено функції ІКТ-підрозділів, що підтримують і розвивають ІКТ-системи на базі адаптивних інформаційно-комунікаційних мереж, тобто тих, які у своїй роботі спираються на хмарну (корпоративну або загальнодоступну) ІКТ-інфраструктуру.

5. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В. Ю. Биков. – К. : Атіка, 2009. – 323 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/845/1/bykow.pdf>.

У монографії з системних позицій викладено основи теорії моделювання організаційних систем відкритої освіти. На основі аналізу сучасних підходів та інструментів розвитку системи освіти і визначеного теоретико-методологічного апарату системного подання і дослідження організаційних систем, проектуються моделі організаційних систем відкритої освіти, аналізуються особливості їх будови, проектування, реалізації і впровадження. Розглянуто також моделі систем експериментального дослідження об'єктів і процесів в освіті, наводяться й аналізуються результати застосування таких систем при експериментальному дослідженні запропонованих моделей та можливі шляхи використання цих результатів в освітній практиці. Книга призначена для науковців, працівників органів

управління освітою, викладачів та студентів вищих навчальних закладів, викладачів та слухачів навчальних закладів системи післядипломної педагогічної освіти, вчителів та аспірантів, для всіх тих, кого цікавлять перспективні тенденції розвитку освітніх систем, сучасні підходи щодо їх дослідження і впровадження.

6. Биков В. Ю. Відкриті web-орієнтовані системи моніторингу впровадження результатів науково-педагогічних досліджень [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, Л. А. Лупаренко // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2014. – № 1. – С. 3-25. – Режим доступу: <http://tipus.khpi.edu.ua/article/view/42540>.

У статті розглянуто поняття моніторингу впровадження результатів науково-дослідних робіт; для галузі психолого-педагогічних досліджень наведено показники цього моніторингу за умови використання відкритих web-орієнтованих засобів ІКТ. Проаналізовано основні підходи щодо оцінювання впливовості публікацій дослідників, наукових колективів і видань, зокрема особливості застосування таких наукометричних показників, як індекс цитування та імпаکت-фактор. Обґрунтовано класифікацію інформаційно-комунікаційних технологій моніторингу впровадження результатів досліджень з поділом їх на технології і засоби моніторингу оприлюднення, розповсюдження та використання результатів робіт. Описано особливості використання окремих web-орієнтованих засобів моніторингу впровадження результатів психолого-педагогічних досліджень.

7. Биков В. Ю. Електронні бібліометричні системи як засіб інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, Н. В. Сороко. // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. – 2015. – № 1. – С. 91-100.

У статті представлені результати аналізу міжнародного і вітчизняного досвіду використання мережних сервісів, за допомогою яких з'являється можливість інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень та міжнародного незалежного оцінювання якості електронних публікацій і публікаційної активності науковців через аналіз значень наукометричних показників відкритих електронних бібліометричних систем. Розглянуто умови включення наукових публікацій до результатів пошуку у системах, подібних Google Scholar. Зроблені висновки про те, що наукометричні бази, які нині є міжнародними і широко застосовуються на практиці, повинні бути розвинені для забезпечення більш адекватного відображення характеру і ступеня наукової діяльності вчених, їх особистого внеску в розвиток певних галузей науки.

8. Биков В. Ю. Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2006. – № 1 (1). – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/285/271>.

У статті розглянуті теоретико-методологічні основи моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем з урахуванням їх використання в навчально-виховному процесі, що здійснюється за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. В залежності від цілей формування і подальшого використання навчального середовища, його формуюча і реалізуюча частини взаємо передбачають і/чи взаємо спираються одна на одну. Навіть при бездоганно побудованій системі моделей навчально-виховного процесу (наприклад, методиці навчання, системі оцінювання навчальних досягнень тих, хто навчається, невідповідність ресурсів діяльності педагогічної системи тим, які передбачалися її

відповідними моделями, в першу чергу, педагогічної компетентності викладацького складу, ресурсів мотивації діяльності учасників навчально-виховного процесу, складу, з одного боку, і параметрів систем засобів навчання, призводять до суттєвого зниження ефективності педагогічної системи (навчально-виховного процесу) і, як результат, суттєвого зниження якості освіти, що надається.

9. Булычева О. С. Информационные ресурсы и пользователи научной электронной библиотеки [Электронный ресурс] / О. С. Булычева, В. Д. Новиков // Электронные библиотеки. Российский научный электронный журнал. – 2002. – Том 5. Вып. 1. – Режим доступа: <http://www.elbib.ru/index.phtml?page=elbib/rus/journal/2002/part1/BN>.

В роботі висвітлено наступні аспекти:

1. Наукова електронна бібліотека (НЕБ), створена за фінансової підтримки РФФД, в даний час набуває функції нового інформаційного центру загальнонаціонального масштабу і центра-генератора баз даних, які концентрують у себе величезні масиви наукової інформації. Завдяки зусиллям РФФД з розвитку обчислювальних і телекомунікаційних ресурсів і широкому застосуванню інформаційних технологій, НЕБ щодня виконує величезну кількість запитів, порівнянне з річним обсягом запитів, які виконуються найбільшими науковими бібліотеками. Обсяг переглянутих статей за час існування бібліотеки склав (на 12.11.2001 р.) 1,1 млн статей.

2. Відповідно до нового Статуту РФФД, затвердженого Урядом РФ 3 березня 2001 р. на Фонд покладено поширення інформації в галузі фундаментальних наукових досліджень в Російській Федерації та за кордоном. Моніторинг всіх аспектів роботи НЕБ важливий для того, щоб РФФД правильно планував свою політику в області фінансування придбання інформації в традиційному та електронному вигляді.

3. Розширення складу аудиторії НЕБ ставить питання про можливість розширення репертуару НЕБ:

У тематичному плані (з огляду на універсальні наукові інтереси університетської аудиторії і читачів обласних наукових бібліотек): передбачувана кількість назв журналів до кінця 2001 року перевищила 2000, що вже близько до так званого «ядра» світових наукових періодичних видань (за експертними оцінками приблизно 3000).

У видавничому плані: необхідне включення в НЕБ журналів вітчизняних видавництв. У видовому плані – мається на увазі можливість надання користувачам доступу до наукових звітів по грантам РФФД, тобто до фонду з 25000 документів, накопиченому РФФД за роки його існування і відбиває сучасний стан і основні результати науково-дослідної діяльності в Росії по всіх областях фундаментальної науки, а також до нових зарубіжних джерел, наприклад, до бази даних Compendex, що містить велику інформацію по інженерним наук.

4. Досвід створення і використання НЕБ свідчить не тільки про правильно обрану РФФД стратегію використання інформаційних технологій для забезпечення російських вчених передовий науковою інформацією, а й про широкі можливості Фонду в подальшому реченні на ринку інформації унікальних інформаційних продуктів і послуг.

10. Відкриті web-орієнтовані системи моніторингу впровадження результатів науково-педагогічних досліджень / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, Л. А. Лупаренко // Теорія і практика управління соціальними системами, 2014. – № 1. – С. 3-25. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipuss_2014_1_3.

У роботі розглянуто поняття моніторингу впровадження результатів науково-дослідних робіт; для галузі психолого-педагогічних досліджень наведено показники цього моніторингу за умови використання відкритих web-орієнтованих засобів ІКТ. Проаналізовано основні підходи щодо оцінювання впливовості публікацій дослідників, наукових колективів і видань, зокрема особливості застосування таких наукометричних показників, як індекс цитування та імпакт-фактор. Обґрунтовано класифікацію інформаційно-комунікаційних технологій моніторингу впровадження результатів досліджень з поділом їх на технології і засоби моніторингу оприлюднення, розповсюдження та використання результатів робіт. Описано особливості використання окремих web-орієнтованих засобів моніторингу впровадження результатів психолого-педагогічних досліджень

11. Використання електронних систем відкритого доступу для інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, А. В. Яцишин, С. М. Іванова та ін. // Інформаційні технології і засоби навчання, 2016. – №5 (55). – С. 136-174. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1501/10>.

У статті обґрунтовано доцільність використання електронних систем відкритого доступу для інформаційно-аналітичної підтримки наукових досліджень, зокрема: проаналізовано публікації вітчизняних і зарубіжних учених щодо використання електронних систем відкритого доступу для підтримки наукових досліджень; охарактеризовано основні поняття дослідження; визначено провідні вітчизняні і світові тенденції використання електронних систем відкритого доступу для підтримки наукових досліджень; виокремлено основні напрями використання електронних систем відкритого доступу для підтримки вітчизняних психолого-педагогічних досліджень. Визначено, що система інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу складається зі статистичних, інформаційно-аналітичних наукометричних сервісів. Основними критеріями добору електронних систем відкритого доступу є: їх відкритість, функціональність та придатність до використання в наукових установах та навчальних закладах України.

12. Використання сервісів електронної бібліотеки установи: методичні рекомендації / [Новицька Т. Л., Савченко З. В., Ткаченко В. А.]; за наук. ред. проф. О. М. Спіріна. – К.: ІТЗН НАПН України, 2014. – 57 с.

У методичних рекомендаціях по роботі із науковими електронними ресурсами бібліотеки надано основні характеристики сервісів бібліотек, що створені на платформі програмного забезпечення EPrints, їх семантика та структура. Описано основні навігаційні сервіси електронної бібліотеки, сервіси реєстрації та підтримки користувача, управління депозитами. Використання сервісів електронної бібліотеки дозволить користувачам правильно проводити реєстрацію в бібліотеці та вносити інформаційні ресурси, здійснювати простий та розширений пошук за автором, назвою роботи, установою, ключовими словами та ін. Сервіси профілю, авторизації та аутентифікації дозволять проводити перевірку відповідності користувача за допомогою унікальної інформації, надання користувачу певних прав, зареєстрованим користувачам депонувати ресурси, управляти своїми депозитами та обліковими записами, зберігати пошуки в електронній бібліотеці.

Методичні рекомендації мають практичну спрямованість, адресовані науковим, науково-педагогічним працівникам, аспірантам, докторантам.

13. Гальчевська О. А. Використання міжнародних наукометричних баз даних відкритого доступу в наукових дослідженнях [Електронний ресурс] / О. А. Гальчевська // Збірник наукових праць «Інформаційні технології в освіті» (ІТО). – Херсонський державний університет, 2015. – № 23. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/10636>.

У статті висвітлено проблему використання міжнародних наукометричних баз даних у науково-дослідницькій діяльності як web-орієнтованих ресурсів і сервісів, що є засобами оприлюднення та розповсюдження результатів наукових досліджень. Виділено критерії добору наукометричних платформ відкритого доступу у проведенні наукових досліджень (охоплення українських наукових видань та публікацій; точність даних, загальні характеристики міжнародної наукометричної бази даних, технічні характеристики, функціональні характеристики) та їх показники. Зроблено огляд найбільш популярних наукометричних баз даних відкритого доступу Google Scholar, Російський індекс наукового цитування (РІНЦ), Scholarometer, Index Copernicus, Microsoft Academic Search. Визначено переваги використання міжнародної наукометричної бази даних Google Scholar у проведенні наукових досліджень та перспективи дослідження, які полягають у виділенні хмарних інформаційно-аналітичних сервісів даної системи.

14. Головань М. С. Сутність та зміст поняття “дослідницька компетентність” / М. С. Головань, В. В. Яценко // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі: збірник наукових праць. Випуск VII. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2012. – С. 55-62. – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/57953/13/Holovan_Sutnis_z_mist_poniattia.pdf.

Дослідницька компетентність розглядається у статті як розуміння понять “компетенція” та “компетентність”. Дослідницька компетентність – це цілісна, інтегративна якість особистості, що поєднує в собі знання, уміння, навички, досвід діяльності дослідника, ціннісні ставлення та особистісні якості і виявляється в готовності і здатності здійснювати дослідницьку діяльність з метою отримання нових знань шляхом застосування методів наукового пізнання, застосування творчого підходу в цілепокладанні, плануванні, прийнятті рішень, аналізі та оцінці результатів дослідницької діяльності. Природа дослідницької компетентності така, що вона може виявлятися тільки в органічній єдності з мотивами та цінностями людини, тобто за наявності ціннісно-сміслового ставлення, глибокої особистісної зацікавленості в даному виді діяльності (В. А. Болотов, Дж. Равен, В. В. Серіков). Мотиви та ціннісні орієнтації особи впливають на регуляцію розумових і пізнавальних процесів, тісно пов'язані з емоційно-вольовими механізмами психіки людини і регулюють її соціальну поведінку й професійну діяльність. Дослідницька компетентність в цьому сенсі виступає як спосіб поведінки, спосіб життя майбутнього фахівця, в якому інтегруються його пізнавальні і творчо-перетворювальні здібності.

Дослідницька компетентність передбачає: наявність уявлень про найбільш актуальні напрями досліджень в сучасній теоретичній та експериментальній науці; вільне володіння іноземною (переважно англійською) мовою в галузі професійної діяльності й міжособистісного спілкування; розуміння філософських концепцій в обраній галузі наукової діяльності; володіння методологією наукової дисципліни (галузі), знання її закономірностей і готовність використовувати знання даної галузі у своїй практичній діяльності; уміння чітко формулювати суть досліджуваної проблеми, мету, об'єкт, предмет, робочу гіпотезу, завдання дослідження, спланувати

експеримент; розуміння основних методологічних принципів наукового дослідження і застосування їх на практиці; володіння методами наукового дослідження (анкетування, тестування, моделювання, спостереження тощо); уміння теоретично обґрунтувати і експериментально перевірити висунуту ідею в рамках досліджуваної проблеми; уміння аналізувати результати своєї науково-дослідницької діяльності, робити необхідні висновки (проводити методологічну рефлексію); активність, відповідальність та особисту участь в організації будь-якого експерименту; уміння вести наукову дискусію, аргументовано відстоювати свою точку зору; уміння аналізувати дані наукового експерименту з використанням методів математичної статистики і комп'ютерних технологій; уміння підготувати публікацію або виступ за результатами своєї наукової роботи.

15. Головка Л. В. Перспективи використання Open Journal Systems у бібліотеках ВНЗ України [Електронний ресурс] / Л. В. Головка // Традиції та новації в інформаційному забезпеченні. – Сімферополь, 2012. – Режим доступу: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/konf-2012/10.pdf.

В роботі проаналізовано особливості, переваги та перспективи використання Міжнародної сучасної видавничої платформи OJS, яка передбачає набір інструментальних засобів, необхідних для забезпечення технологічного супроводу повного циклу публікації наукових журналів та подальшого використання електронної бібліотеки періодичних видань. Розглянуто програмне забезпечення та технологічний інструментарій системи. Зроблено висновки, що OJS гнучко налаштовується, підтримує всі процеси життєвого циклу журналу (від подачі рукопису, рецензування, оформлення, розповсюдження, доступ, збереження в архівах). До переліку переваг цієї системи можна віднести: оперативність підготовки та поширення публікацій, швидкий пошук та одержання необхідної інформації, можливість налагодження зворотного зв'язку «автор – користувач», тиражування (за необхідності), вирішення спектра бібліотечних питань, екологічність, належне представлення України у глобальних інформаційних мережах і сприяння підвищенню її іміджу в світовому співтоваристві.

16. Електронні бібліотечні інформаційні системи наукових і навчальних закладів: монографія / [Спірін О. М., Іванова С. М., Яцишин А. В. та ін.]; за наук. ред. проф. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 176 с.

У монографії розглядаються базові основи створення та функціонування інформаційного простору електронних бібліотек наукових і навчальних закладів. Досліджено науково-термінологічний апарат створення та функціонування електронних бібліотек. Розглянуто функціональні можливості електронної бібліотеки. Описано технологію створення електронних бібліотек на основі програмного забезпечення EPrints. Визначено передумови проектування та впровадження електронних бібліотек наукових і навчальних закладів, проаналізовано зарубіжний досвід створення і використання електронних бібліотек, організаційно-інформаційне забезпечення наукової діяльності в Національній академії педагогічних наук України. Висвітлено особливості підготовки науковців та бібліотечних працівників до роботи з електронними бібліотеками.

17. Елизаров А. М. Технологии облачных вычислений для поддержки функционирования электронного научного журнала / А. М. Елизаров, Е. К. Липачёв, Ю. Е. Хохлов // Информационные технологии в

образовании и науке (ИТОН-2012): Междунар. научно-практ. конф. – 2012, Казань. С. 82-85.

У доповіді обговорюються питання функціонування електронного наукового журналу на основі технологій хмарних обчислень. Проведено порівняльний аналіз використовуваних в даний час технологій, особливу увагу приділено організації електронного контенту з високою гранулювання тексту. Наведено досвід успішного впровадження в практику роботи електронного наукового журналу сервісів, які базуються на технологіях Семантичного вебу.

18. Елизаров А. М. Свободно распространяемые системы управления электронными научными журналами и технологии электронных библиотек / А. М. Елизаров, Д. С. Зуев, Е. К. Липачёв // Электронные библиотеки: перспективные методы и технологии, электронные коллекции: 15-я Всерос. научн. конф. – RCDL'2013. – Ярославль, 2013. – С. 227-236.

Представлені сучасні інформаційні системи, призначені для автоматизації повного циклу підготовки та видання електронних наукових журналів. Показано переваги використання журнальних систем відкритого доступу. Обґрунтовано вибір системи OJS в якості платформи побудови електронного сховища наукових журналів Казанського федерального університету (КФУ). Представлено досвід реалізації пілотних проектів КФУ, виконаних на базі OJS.

19. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Цей Закон встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з закладами вищої освіти на принципах автономії закладів вищої освіти, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

20. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні» на 2007-2015 роки [Електронний ресурс] Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 12. – С. 102. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.

Цей Закон містить такі відомості:

I. Загальні положення

II. Завдання, цілі та напрями розвитку інформаційного суспільства в Україні

III. Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні

IV. Організаційно-правові основи розвитку інформаційного суспільства в Україні

V. Очікувані результати

Впровадження Основних засад розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 рр. дасть можливість забезпечити позитивні зміни в життєдіяльності суспільства і людини, а саме: збільшити рівень захисту прав і свобод людини та її добробуту, активізувати участь громадян в управлінні державою, сприяти розвитку демократії; підвищити конкурентоспроможність України, ефективність державного управління, продуктивність праці у всіх сферах економіки, рівень інформаційної безпеки людини, суспільства, держави, ступінь розвитку інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, зокрема українського сегменту Інтернету;

забезпечити перехід економіки до моделі науково-технічного та інноваційного розвитку, збільшити частку наукоємної продукції, сприяти якості та доступності послуг освіти, науки, культури, охорони здоров'я за рахунок впровадження ІКТ; розширити можливості людини отримувати доступ до національних та світових інформаційних електронних ресурсів; створити нові робочі місця, поліпшити умови роботи і життя людини; поглибити запровадження нормативно-правових засад інформаційного суспільства.

21. Закон України „Про наукову і науково-технічну діяльність” (Відомості Верховної Ради України (ВВР) [Електронний ресурс] – 1992, N 12. ст. 165) – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>. – дата доступу 2010.

Розвиток науки і техніки є визначальним фактором прогресу суспільства, підвищення добробуту його членів, їх духовного та інтелектуального зростання. Цим зумовлена необхідність пріоритетної державної підтримки розвитку науки як джерела економічного зростання і невід'ємної складової національної культури та освіти, створення умов для реалізації інтелектуального потенціалу громадян у сфері наукової і науково-технічної діяльності, цілеспрямованої політики у забезпеченні використання досягнень вітчизняної та світової науки і техніки для задоволення соціальних, економічних, культурних та інших потреб. Закон включає такі **Розділи:**

- I. Загальні положення;
- II. Правовий статус суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності;
- III. Державні гарантії діяльності вчених, наукових працівників;
- IV. Повноваження суб'єктів державного регулювання та управління у сфері наукової і науково-технічної діяльності;
- V. Форми і методи державного регулювання та управління у науковій і науково-технічній діяльності;
- VI. Прикінцеві положення.

22. Іванкевич О. В. Індексція у міжнародних наукометричних базах даних робіт зі сховища наукових журналів національного авіаційного університету / О. В. Іванкевич // Проблеми інформатизації та управління, 2013. – т. 4. – №. 44. – С. 47-52.

Розглянуто основні функції та переваги міжнародної видавничої платформи OJS що працює у Національному авіаційному університеті. Висвітлено аспекти політики індексції видань у наукометричних базах даних. Проведено дослідження передбаченого у системі набору інструментальних засобів, необхідних для забезпечення технологічного супроводу повного циклу публікації наукових журналів та подальшого використання електронної бібліотеки періодичних видань. Продемонстровано роль електронного журналу в популяризації наукових досліджень та показано переваги відкритого доступу, завдяки якому розширюється читацька аудиторія та зростає кількість цитувань наукових праць.

23. Іванкевич О. В. Організація роботи зі сховищем наукових журналів в бібліотеці Національного авіаційного університету / О. В. Іванкевич, В. Ю. Вахнован, В. І. Мазур // Проблеми інформатизації та управління, 2012. – т. 3. – № 39. – С. 52-58.

Розглянуто основні функції, характеристики та переваги електронної журнальної системи відкритого доступу OJS. Показано роль електронного журналу в популяризації наукових досліджень. Наведено переваги відкритого доступу, завдяки

якому розширюється читацька аудиторія та збільшується кількість цитувань наукових праць.

24. Іванова С. М. Аналіз відкритих програмних систем для створення наукової електронної бібліотеки / С.М. Іванова // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2013. – Вип. 1 (67) – С. 79-84. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2013_1_19.

У статті визначено основні особливості наукової електронної бібліотеки. Окреслено основні вимоги до програмних систем для створення наукових електронних бібліотек. Надано характеристику актуальних програмних систем. Проаналізовано відкриті програмні системи для створення електронних бібліотек, що пропонуються у вільному доступі в мережі Інтернет та виокремлюються експертами ЮНЕСКО. Обґрунтовано вибір відкритої програмної системи Eprints для побудови національної електронної бібліотеки. Доведено, що програмна система Eprints є зручним засобом для забезпечення функцій національної електронної бібліотеки та підтримки ведення наукових досліджень щодо здійснення завдань аналізу психолого-педагогічної, методичної, спеціальної літератури відповідно до проблем цих досліджень.

25. Іванова С. М. Використання системи EPrints як засобу інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності в галузі педагогічних наук: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.10 “Інформаційно-комунікаційні технології в освіті” / С. М. Іванова. – Київ, 2015 – 20 с.

Дисертаційне дослідження присвячено проблемі використання системи EPrints як засобу інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності в галузі педагогічних наук. Уточнено сутність понять “інформаційно-комунікаційна підтримка наукової діяльності”, “інформаційно-комунікаційна компетентність наукових працівників в галузі педагогічних наук”.

Здійснено аналіз теоретичних підходів проблеми інформаційно-комунікаційної підтримки наукових і науково-педагогічних працівників у галузі педагогічних наук, науково обґрунтовано та розроблено модель інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності з використанням системи EPrints і модель розвитку інформаційно-комунікаційної-компетентності наукових працівників у галузі педагогічних наук. Надано рекомендації щодо використання системи EPrints у науковій діяльності в галузі педагогічних наук. Результати педагогічного експерименту підтверджують викладену у дисертації гіпотезу та є підґрунтям для висновку: експериментальна перевірка методики використання системи EPrints як засобу інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності є ефективною та заслуговує на впровадження у процес наукової діяльності в галузі педагогічних наук.

26. Іванова С. М. Інформаційно-аналітична підтримка наукової діяльності в галузі педагогічних наук / С. М. Іванова // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – Т. 49, вип. 5. – С. 165-175. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2015_49_5_15.

У статті представлені результати аналізу інструментів інформаційно-аналітичної підтримки, що допомагають удосконалити наукову діяльність у галузі педагогічних наук. Розглянуті процеси наукової діяльності у галузі педагогічних наук та запропонована класифікація інструментів інформаційно-аналітичної підтримки відповідно до цих процесів. Виокремлені переваги електронних систем відкритого

доступу на прикладі використання системи Open Journal Systems для ведення електронного фахового видання Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України „Інформаційні технології і засоби навчання”. Визначені основні вимоги до системи інформаційно-аналітичної підтримки наукової діяльності у галузі педагогічних наук.

Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень включає в себе широкий набір інструментального супроводу та набуває широкого застосування в науковій діяльності установ. Система Open Journal Systems є важливим інструментом інформаційноаналітичної підтримки наукової діяльності, зокрема у галузі педагогічних наук. Відкритий і вільний доступ до наукових публікацій в журнальній системі дозволяє підвищити цитованість науковців. Ця система використовується у вищих навчальних закладах, наукових установах та ін.

Вимоги до системи інформаційно-аналітичної підтримки окреслюють подальші перспективи дослідження щодо підбору інструментів системи інформаційноаналітичної підтримки наукової діяльності у галузі педагогічних наук.

27. Іванова С. М. Інформаційно-аналітична підтримка науково-педагогічних досліджень (зарубіжний та вітчизняний досвід [Електронний ресурс] / С. М. Іванова // Інформаційні технології і засоби навчання, 2016. – № 3 (53) – С. 164-177. Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1426>.

У статті розглянуто вітчизняний і зарубіжний досвід інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень. Описано та охарактеризовано структуру інформаційно-аналітичної підтримки Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України. Визначено, що інформаційно-аналітична підтримка науково-педагогічної діяльності науково-дослідних установ має забезпечувати формування бази даних; систематизацію та збереження основних інноваційних розробок науково-педагогічних досліджень; виявлення перспективних напрямів наукових досліджень; моніторинг науково-педагогічних досліджень; оприлюднення та розповсюдження наукової продукції; вільний доступ до електронних освітніх ресурсів.

28. Іванова С. М. Моніторинг використання веб-ресурсу «Електронна бібліотека НАПН України» за допомогою GoogleAnalyticsss за 2012-2015 рр./ Іванова С. М., Кільченко А. В. // III Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології в освіті, науці і техніці» (ІТОНТ-2016), (12-14 травня 2016 р., Черкаси). – Черкаси: ЧДТУ, 2016. – С. 99-100.

У роботі розглядається моніторинг використання веб-ресурсу «Електронна бібліотека НАПН України» за 2012-2015 рр., який проводився в межах виконання науково-дослідної роботи «Система інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу» і спрямований на вирішення завдань з надання інформаційно-методичної підтримки при використанні служби Google Analytics. Моніторинг використання сайту Електронної бібліотеки НАПН України здійснюється за такими показниками: огляд відвідувачів, демографія відвідувачів, поведінка відвідувачів на сайті електронної бібліотеки, технології відвідування сайту, мобільні пристрої, трафік та інші. Моніторинг допомагає збирати, переглядати і аналізувати дані щодо відвідування сайту електронної бібліотеки, дає змогу довідатися, яка середня кількість переглядів сторінок, зміст яких матеріалів дозволяє домогтися найбільшого числа відвідувань, яка інформація залучає найбільше число відвідувачів на сайт та багато іншого.

Використання Google Analytics – зручний і багатофункціональний засіб моніторингу сайтів електронних бібліотек. Сервіс GoogleAnalytics постійно змінюється, доповнюється та доопрацьовується, що надає потужні інструменти цифрової аналітики веб-сайтів. Аналітику використовують близько 49,95% з 1000000 провідних веб-сайтів.

29. Іванова С. М. Наукова електронна бібліотека НАПН України як засіб інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень / С. М. Іванова // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2015. – № 6. – С. 38-43.

У статті висвітлено використання наукових електронних бібліотек як засобу інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень. Надано визначення поняття інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень. Описано цілі та основні завдання створення Електронної бібліотеки Національної академії педагогічних наук України (НАПН) в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України та досвід її впровадження.

Використання Електронної бібліотеки НАПН України як засобу інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень забезпечує досягнення якісно нового рівня, повноти й оперативності задоволення інформаційних потреб науковців: підвищення ефективності використання сучасних наукових інформаційних ресурсів; оперативне інформування наукових працівників про результати наукової діяльності, їх впровадження через оприлюднення, розповсюдження, використання.

Оприлюднення в електронній бібліотеці сприяє розповсюдженню результатів психолого-педагогічних досліджень та їх використанню, зокрема зумовлює підвищення наукометричних показників (індекс-цитовань) науковців. Ця відкрита система впливає на якість науково-дослідних робіт, оптимізує використання вітчизняних науково-педагогічних ресурсів у всесвітньому інформаційному просторі.

Таким чином використання Електронної бібліотеки НАПН України як засобу інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень: забезпечує відкритий доступ до результатів педагогічних досліджень; прискорює цикл дослідження та процес цитування публікацій; сприяє інтеграції України до єдиного світового інформаційно-освітнього простору; зменшує наукову ізоляцію вітчизняної наукової спільноти; забезпечує можливість оперативного пошуку потрібного цифрового контенту.

30. Іванова С. М. Проектування інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності на базі системи EPrints [Електронний ресурс] / С. М. Іванова // Інформаційні технології і засоби навчання, 2013. – № 5 (37). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/907>.

Стаття присвячена проблемі проектування моделі інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності для забезпечення ефективного оприлюднення, розповсюдження та використання продукції наукових установ. Уточнено поняття «інформаційно-комунікаційна підтримка наукової діяльності» та запропонована структура інформаційно-комунікаційної підтримки. Створена модель інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності на базі системи EPrints. В межах моделі виокремлені такі компоненти як ціннісно-цільовий, змістовний, організаційно-технологічний, результативний. Запропоновано припущення, що модель інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності на базі системи EPrints систематизує роботу наукових працівників в постійно зростаючому обсязі наукової продукції та підтримує мотивацію наукових працівників до підвищення її якості.

31. *Іванова С. М. Тенденції використання електронних бібліотек в наукових і навчальних закладах (зарубіжний і вітчизняний досвід) [Електронний ресурс] / С. М. Іванова // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2011. – № 3 (23). – Режим доступу до журналу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/500>.*

Стаття присвячена проблемі створення електронних бібліотек і їх взаємодії з науковими і навчальними закладами. Дається огляд глобальних світових проєктів щодо створення електронних бібліотек. Описуються основні завдання і цілі цих проєктів. Аналізуються заходи, що пропонують електронні бібліотеки світу для співпраці з науковими і навчальними закладами. Виділяються основні світові тенденції щодо використання електронних бібліотек як у наукових, так і навчальних закладах. Надаються пропозиції щодо використання форм взаємодії навчальних закладів НАПН України з електронною бібліотекою та іншими партнерськими організаціями.

32. *Ілам Ясна Соціальні мережі для науковців [Електронний ресурс] / Ілам Ясна / Суспільство. – Режим доступу: <http://studway.com.ua/socmerezhi-dlya-naukovciv>.*

Ресурс містить відомості щодо соціальних мереж, що є не лише майданчиками для спілкування, а й необхідною умовою професійного розвитку. Розглянкто види й переваги соціальних міжнародних і національних мереж для науковців. Наведено перелік найзручніших академічних соцмереж в Україні і світі.

Створена у 2008 р., *Academia.edu* позиціонується як універсальна мережа для представників усіх сфер науки. У ній зареєстровані майже 16 млн. користувачів, які завантажили 43 млн. наукових робіт. Social Science Research Network орієнтована на дослідників соціально-гуманітарної сфери.

ResearchGate зорієнтована здебільшого на представників природничих і точних наук. Заснована у 2008 р. фізиками та фахівцями з комп'ютерних наук, вона налічує більше 5 млн. учасників. Крім згадуваних вище можливостей, тут існує дошка питань і відповідей. ResearchGate дає змогу реєструватися лише за наявності електронної скриньки на домені університету (.edu). Для європейських студентів, кожен із яких із першого курсу має поштову адресу типу *ivanov@oxford.edu*, це не проблема, а наші співвітчизники можуть вирішити це питання, написавши лист адміністраторам сайта.

Свою нішу займає Computer Science Student Network (CS2N) для студентів, що займаються комп'ютерними технологіями, інженерією та вищою математикою. Окрім інших можливостей, сервіс пропонує окремі заняття з різних дисциплін, цілий ряд конкурсів та систему віртуальних нагород для найактивніших.

Одна з найбільш старих і відомих **російських** наукових мереж – *SciPeople*, зорієнтована на представників усіх сфер науки. Вона пропонує широкий спектр можливостей: не тільки пошук партнерів для спільної реалізації проєктів, а й грантодавців та інвесторів, каталог наукових журналів.

Серед **українських** розробок відзначимо *Соціальну мережу науковців* (Scientific Social Community), створену у 2008 р. стипендіатами програми «*Завтра.UA*» за підтримки Фонду В. Пінчука.

Ще один вітчизняний ресурс – мережа *Українські науковці у світі* (Ukrainian Scientists Worldwide), яку створили українські аспіранти в Німеччині.

33. *Інформаційно-аналітична підтримка діяльності університету: інтегрована інформаційна система: монографія / А. В. Васильєв,*

В. В. Хоменко, В. О. Любчак, Ю. М. Коровайченко, Д. В. Фільченко. – Суми: Сумський державний університет, 2013. – 126 с.

Монографія присвячена різним аспектам побудови сучасної інтегрованої інформаційної системи управління вищим навчальним закладом. Сучасна інтегрована інформаційна система управління університетом, яка підтримує основні процеси діяльності навчального закладу, надає менеджерам, науковцям, викладачам та співробітникам ефективний інструмент для вирішення їх повсякденних завдань. Побудова, підтримка та розвиток такої системи надзвичайно складний, тривалий і трудомісткий процес, який повинен забезпечуватися сумісною узгодженою роботою як висококваліфікованих ІТ-фахівців, так і менеджменту навчального закладу.

У поданій монографії розглянуті найбільш важливі аспекти побудови єдиної інтегрованої інформаційної системи управління вищим навчальним закладом на прикладі відповідної системи Сумського державного університету, визначені її ідсистеми та функціональні завдання, які вона вирішує. У той же час відомі й інші підходи до побудови інформаційних систем управління вищими навчальними закладами, з якими можна ознайомитись у працях. Але, незалежно від форм реалізації, якісне, оперативне управління сучасним навчальним закладом, інтегрованим в інформаційний простір, і відповідна інформаційно-аналітична підтримка його діяльності без побудови та використання єдиної інтегрованої інформаційної системи управління університетом у сучасних умовах неможлива.

34. Квашина Ю. А. Методы поиска дубликатов скомпонованных текстов научной стилистики [Электронный ресурс] / Ю. А. Квашина // Технологический аудит и резервы производства. – 2013. – № 3 (3). – С. 16-20. – Режим доступа : <http://journals.uran.ua/tarp/article/viewFile/14893/12698>.

Дана стаття присвячена темі пошуку плагіату. У статті представлена модифікація алгоритму шинглів для пошуку нечітких дублікатів для скомпонованих документів. Виграш в продуктивності планується досягти за рахунок зменшення кількості порівнянь пар шинглів за рахунок розбиття скомпонованих тестів на розділи.

При розробці будь-якого з розглянутих у статті методів можна прискорити процес перевірки наукових робіт, полегшити роботу викладачів і в перспективі зменшити кількість плагіату в наукових і учнівських роботах. Також ці способи допоможуть самим студентам перевіряти якість їх робіт. Виявлення неоригінальних робіт є повністю автоматизованим процесом, який не займатиме у викладача багато часу. Якщо студенти будуть знати, що їх роботи перевіряються програмно, то в написанні не використовуватимуть чужі роботи або хоча б будуть вказувати автора. Уже давно студенти не вважають злочином запозичення чужих робіт, хоча це можна прирівняти до крадіжок, тільки не матеріальних речей. Рішення проблеми ускладнить і сповільнить процес написання у студентів робіт, але якість їх збільшиться. Отже, розробка модифікованого алгоритму шинглів дозволить швидко і якісно виявляти плагіатних роботи і викладачам удосконалити перевірку наукових робіт студентів.

35. Кільченко А. В. Використання електронних інформаційних систем відкритого доступу для планування наукових досліджень в галузі освіти / А. В. Кільченко // Інформаційні технології і засоби навчання – 2015. – Том 49. Вип. 5. – С. 176-186. – Режим доступа : <http://lib.iitta.gov.ua/165962>.

Стаття висвітлює актуальну проблему планування та забезпечення ефективного менеджменту наукових досліджень за допомогою використання електронних інформаційних систем відкритого доступу в галузі педагогічних наук. Запропоновано вирішення цієї проблеми шляхом впровадження Інститутом інформаційних

технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України інформаційної системи «Наукові дослідження» (ІС «Наукові дослідження»). Визначено та сформовано цілі та завдання інформаційної системи «Наукові дослідження», описано предметну область, сформульовано вимоги до системи, представлено концептуальну модель даних системи.

36. Кільченко А. В. Використання системи Google Analytics для формування іміджу наукових установ та закладів вищої освіти / [Електронний ресурс] / А. В. Кільченко // Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології у виробництві та освіті: стан, досягнення, перспективи розвитку: матер. Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. (АКІТ-2018): Черкаси, 12-18 березня 2018. – Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2018. – С. 182-184. – Режим доступу: https://conference.ikto.net/pub/akit_2018_12-18march.pdf.

Робота присвячена аналізу використання системи Google Analytics для формування іміджу наукових установ та закладів вищої освіти. Важливим є аналіз актуальності та ефективності використання веб-сайту, який можна здійснити за допомогою різних аналітичних систем: Spring Metrics, Woopra, Google Analytics, Clicky, Mint, Chartbeat та ін. Найбільш популярним серед цих систем є безкоштовний сервіс Google Analytics.

Метою моніторингу використання веб-сайтів Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України за допомогою сервісу Google Analytics є відстеження процесів відвідування та використання ресурсів та підвищення ефективності розробки й обслуговування цих сайтів для формування їх іміджу. Отже, система аналітики та статистики Google Analytics є важливим інструментом для моніторингу наукової діяльності, визначення актуальності її напрямів, проблем у певній галузі науки та освіти, затребуваності методичних матеріалів, популярних сайтів у науковій спільноті та ін., що сприяє формуванню іміджу наукових установ та закладів вищої освіти. Аналітику використовують близько 49,95% з 1000000 провідних веб-сайтів.

37. Корнєєв В. Про перспективні напрями досліджень у галузі «Соціальні комунікації» / Корнєєв В. / Український науковий журнал «Освіта регіону». – 2016. – №1. – Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/1356>.

У статті розглядаються перспективні напрями розвитку наукової галузі «Соціальні комунікації», проводиться аналіз проблем та викликів, що стоять сьогодні перед науковцями, аналізуються тенденції взаємодії наукового та фахового середовища. В умовах становлення нового для науки соціальнокомунікаційного підходу оновлюється методологічна база, виявляються нові тенденції, до наукового осмислення включаються цілком нові сфери комунікаційної діяльності — від функціонування соціальних мереж і сервісів, до моделювання комунікаційних середовищ. Ці процеси ведуть до появи перспективних наукових розвідок, тим самим оновлюючи науковий дискурс. Важливим результатом, на якому зроблено акцент у дослідженні, є типологія актуальних дослідницьких об'єктів та значення досліджень цих об'єктів для розвитку галузі.

39. Котляров І. Д. Самоплагиат в научних публікаціях / І. Д. Котляров // Научная периодика: проблемы и решения. – С. 6-12. – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/samoplgiat-v-nauchnyh-publikatsiyah>

Тема плагиату сьогодні активно мусується в наукових і адміністративних колах. Однак подібне за звучанням явище самоплагиату поки належного висвітлення не

отримало, хоча воно поширене в науковому співтоваристві (як світовому, так і вітчизняному). У даній статті зроблена спроба розглянути сутність самоплагіату, виявити причини його існування і описати способи боротьби з ним.

40. Кухарчук Є. Світові наукометричні системи / Є. Кухарчук // *Бібліотечний вісник*. – 2014. – № 5. – С. 7-11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2014_5_4.

Сьогодні має місце неоднозначне визначення термінів «бібліометричні та наукометричні бази даних і системи». Пропонується використовувати термін «наукометрична система для комплексу», що включає бібліометричну базу даних і спеціалізовану аналітичну надбудову – алгоритмічно-програмний інструментарій для одержання консолідованої інформації стосовно наукового потенціалу в галузевому, регіональному та відомчому аспектах. Такому визначенню наукометричних систем відповідають продукти корпорацій Thomson Reuters (бібліометрична база даних Web of Science з аналітичною надбудовою InCites) та Elsevier (база даних Scopus з надбудовою SciVal Spotlight). Науковий сегмент системи Google (Google Scholar) уможлиблює створення на синергетичних засадах бібліометричних профілів суб'єктів і об'єктів наукових комунікацій. Враховуючи стрімке зростання кількості профілів та їх вивіреність самими вченими, вбачається доцільним створення на їх основі національних аналітичних надбудов для підготовки оглядово-аналітичних матеріалів щодо стану українського академічного середовища та рейтингів наукових установ і вчених. Такою надбудовою є інформаційно-аналітична система «Бібліометрика української науки», створена Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського. У першому наближенні її можна вважати аналогом згаданих аналітичних надбудов InCites і SciVal Spotlight.

41. Ліннік І. Програмне забезпечення для виявлення плагіату: практичний аспект [Електронний ресурс] / І. Ліннік // *Науковий блог НаУ «Острозька Академія»*. – 2013. – Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua/2013/prohramne-zabezpechennya-dlya-vuyavlennya-plahiatu-praktychnyj-aspekt/>.

У статті проведено дослідження програмних засобів за допомогою яких можна здійснити перевірку тексту на плагіат. Визначено найкращі альтернативи для виявлення заповишень у наукових роботах. Проаналізовано такі програми: www.copyscape.com, www.antiplagiat.ru, *Etxt Антиплагіат*, *Плагіата.НЕТ*, <http://istio.com>, *DoubleContentFinder*, *AdvegoPlagiatus*, *Plagiarism-Detector Personal*, *DupeFreePro*, *Детектор плагіату*, *Viper-додаток*, *APE*, *DupeCopDesktop*, www.pasteit.ru, *CompareSuite*, *CognitiveTextAnalyzer*.

Проведений в статті аналіз програм для виявлення плагіату показав що сучасні засоби перевірки тексту на плагіат не досконалі, існує багато програм для виявлення плагіату, але вони не є універсальними та легкодоступними, часто платними у використанні. Аналіз показав, що найкращими програмами є Плагіата.НЕТ, еТХТ Антиплагіат. За допомогою цих систем можна перевіряти наукові роботи і виявляти відсотки заповишень із чужих праць. Програми дозволяють боротися зі світовою тенденцією копіювання чужих робіт, і не поширювати явище крадіжки інтелектуальної власності. Використовуючи такі програмні засоби під час оцінювання студентських робіт, можна отримати обґрунтований висновок про самостійність роботи студентів.

42. Лупаренко Л. А. Використання електронних журнальних систем відкритого доступу для випуску науково-освітніх видань: порівняльний

аналіз програмного забезпечення [Електронний ресурс] / Л. А. Лупаренко // Інформаційні технології і засоби навчання, 2011 – № 5 (25). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/573>.

У статті представлено порівняльний аналіз основних програмно-технологічних характеристик і функціональних особливостей використання електронних журнальних систем відкритого доступу. Здійснено детальний огляд спеціалізованої літератури, сайтів розробників і аналіз світового досвіду інсталяції систем даного класу. Подані рекомендації щодо використання таких сервісів електронної публікації вітчизняними науковими установами і навчальними закладами в процесі випуску науково-освітніх видань. Зроблена спроба добору сервісу, що найкраще задовольнятиме потреби і ресурси окремого видання і наукової установи, що його підтримує.

43. Лупаренко Л. А. Добір електронних відкритих журнальних систем для наукових видань з освітніх досліджень [Електронний ресурс] / Л. А. Лупаренко. // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2017. – № 4. – С. 324-343. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1835>.

У роботі проаналізовано поняття «електронні журнальні системи» (ЕЖС) у зарубіжному і вітчизняному науковому дискурсі. Розглянуто їх основні види (пропрієтарні, локальні, відкриті, хмарні). Уточнено визначення «електронні відкриті журнальні системи» (ЕВЖС). Розглянуто ключові функціональні аспекти, які необхідно враховувати при доборі програмної платформи для переміщення редакційно-видавничого процесу в он-лайн середовище. Здійснено порівняльний аналіз найбільш поширених ЕВЖС (DPubS, E-Journal, HyperJournal, OJS, Ambra) за наступними характеристиками: а) вихідні дані та відомості щодо технічної підтримки і супроводу проекту; б) програмно-технічні характеристики й особливості обслуговування; в) функціональні особливості. Коротко охарактеризовано кожен систему з огляду на вказані характеристики. Надані рекомендації науковим установам і видавництвам щодо доцільного засобу підтримки електронних наукових журналів, в яких публікуються результати педагогічних досліджень.

44. Лупаренко Л. А. Електронні відкриті журнальні системи в науково-педагогічних дослідженнях: навчальна програма [Електронний ресурс] / Л. А. Лупаренко // Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. – К.: ІТЗН НАПН України, 2017. – 27 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/708292>.

Стаття присвячена створенню навчальної програми «Електронні відкриті журнальні системи в науково-педагогічних дослідженнях» обумовлено необхідністю розроблення науково-методичного забезпечення для супроводу процесу навчання наукових та наукових працівників основам використання електронних систем відкритого доступу у науковій діяльності. Представлений в програмі навчальний матеріал орієнтований, насамперед, на наукових та науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів, вчених, які зацікавлені в проведенні науково-педагогічних досліджень.

45. Лупаренко Л. А. Інструментарій виявлення плагіату в наукових роботах: аналіз програмних рішень [Електронний ресурс] / Л. А. Лупаренко // Інформаційні технології і засоби навчання, 2014. – № 2 (40). – С. 151-169. – Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1050>.

В статті розглянуто поняття плагіату, самоплагіату та їх основні види. Приведено класифікацію інструментів автоматичного відстеження плагіату у текстових документах та основні методи, що лежать в основі їх функціонування. Розглянуто низку популярних програмних засобів та он-лайн ресурсів для перевірки текстів на збіг, проведено їх ґрунтовний аналіз, тестування та оцінювання за визначеними автором програмно-технічними характеристиками, продуктивністю функціонування та отриманими в процесі перевірки результатами. Представлено рекомендації щодо оптимального інструментарію, що може бути використаний в роботі наукових установ та редакцій фахових видань.

46. Лупаренко Л. А. Критерії та показники ефективності застосування електронних відкритих журнальних систем у науково-педагогічних дослідженнях [Електронний ресурс] / Л. А. Лупаренко. // Інформаційні технології в освіті. – 2018. – т. 34. – № 1. – С. 89-117. – Режим доступу: http://ite.kspu.edu/issue_32/p-40-60.

У статті виокремлено критерії (проектувальний, організаційно-комунікаційний, результативний) і показники ефективності застосування ЕВЖС у науково-педагогічних дослідженнях. Шляхом експертного оцінювання встановлено достатній ступінь проявлення проектувального (67%) та високий – організаційно-комунікаційного (80%) і результативного (100%) критеріїв. Уточнено поняття «ІКТ-компетентність наукових працівників щодо застосування електронних відкритих журнальних систем у науково-педагогічних дослідженнях». Виокремлено мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та адаптивний компоненти ІКТ-компетентності. Визначено критерії (аксіологічний, когнітивний, праксеологічний, адаптивний) та показники її оцінювання. В результаті експертного оцінювання методом ранжування конкретизовано найбільш значущі критеріальні показники, на які слід орієнтуватись у процесі оцінювання ІКТ-компетентності наукових працівників щодо застосування ЕВЖС у науково-педагогічних дослідженнях. Подана характеристика рівнів сформованості компонентів ІКТ-компетентності наукових працівників щодо застосування ЕВЖС (базовий, достатній, поглиблений). Розглянуто критерії оцінювання наукових періодичних видань для включення до провідних міжнародних наукометричних і реферативних баз даних Web of Science, Scopus, Directory of Open Access Journals.

47. Лупаренко Л. А. Методичні рекомендації з використання дослідного зразка електронного наукового видання на платформі Open Journal Systems [Електронний ресурс] / Л. А. Лупаренко // К.: ІТЗН НАПН України, 2016. – 90 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705866>.

В методичних рекомендаціях висвітлено основні аспекти здійснення редакційно-видавничого процесу за допомогою ЕВЖС на прикладі системи OJS. Покроково розглянуто процеси реєстрації та пошуку наукового контенту читачем в електронному журналі, дії автора на всіх етапах редакційно-видавничого процесу, особливості рецензування рукописів, а також робочі завдання редакційної групи (редактора, редактора розділу, літературного редактора, редактора верстки та коректора). Підґрунтя створення рекомендацій складають авторські розробки, результати емпіричних досліджень, досвід викладацько-консультаційної роботи автора з науковими працівниками та його досвід управління ЕВЖС OJS.

Зміст рекомендацій орієнтований на наукових працівників, науково-педагогічних працівників; здобувачів наукових ступенів у галузі педагогічних наук, читачів, авторів, рецензентів та редакторів електронних наукових фахових видань.

48. Лупаренко Л. А. Організаційно-педагогічна модель впровадження електронних відкритих журнальних систем у процес науково-педагогічних досліджень / Л. А. Лупаренко // Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки, 2018.

У статті запропоновано визначення понять «впровадження електронних відкритих журнальних систем (ЕВЖС) у процес науково-педагогічних досліджень» та «організаційно-педагогічна модель впровадження ЕВЖС у процес науково-педагогічних досліджень». Розроблено організаційно-педагогічну модель впровадження ЕВЖС у процес науково-педагогічних досліджень та конкретизовано її основні складники: цільовий, процедурний, методичний, оцінювальний і результативний компоненти.

49. Мацько Д. С. Формування науково-дослідницької компетентності – складової професійної культури майбутніх учителів іноземної мови як провідна мета національної системи освіти України / Д. С. Мацько // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. – 2016. – Вип. 20(1). – С. 317-332. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2016_20%281%29_32.

У статті розглядається проблема формування науково-дослідницької компетентності як складової професійної культури майбутніх учителів іноземної мови, що виступає провідною метою національної системи освіти України. Розкрито сутність професійної культури та науково-дослідницької компетентності майбутніх учителів іноземної мови. На основі визначення компонентів науково-дослідницької компетенції учителя автор виявляє способи формування науково-дослідницької компетентності майбутніх учителів іноземної мови. Крім того, висвітлюються форми реалізації запропонованих автором способів формування науково-дослідницької компетентності майбутніх філологів.

Система формування науково-дослідницької компетентності майбутніх учителів іноземної мови представлена мотиваційним (бажання проводити науково-дослідну роботу), когнітивним (знання особливостей наукового пошуку з іноземної мови), емоційним (прийняття науково-дослідної роботи як частини власної професійної культури) та рефлексивно-оцінним (оцінка науковою громадськістю та самим студентом значущості результатів науководослідної роботи та перспектив наукового пошуку) компонентами. Автор визначає такі способи формування науково-дослідницької компетентності майбутніх учителів іноземної мови: 1) опора на досвід студентів в оволодінні іноземною мовою та проблеми (завдання) іншомовної підготовки референтної групи; 2) взаємодія викладача та студентів з визначення особливостей організації науково-дослідної роботи з іноземної мови за допомогою аналогій; 3) інтеграція науково-дослідної роботи майбутніх учителів іноземної мови в іншомовну освітню практику шкіл, позашкільних закладів та ВНЗ; 4) створення для пошукувачів можливостей для проведення власного наукового пошуку в царині іноземної філології чи іншомовної освіти; 5) надання студентам можливостей для презентації отриманих результатів і відзначення значущості результатів науководослідної роботи студентів-філологів.

50. Міжнародний стандартний код звуко-/відео-/аудіовізуального запису (ISRC) [Електронний ресурс]: Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/node/1505>.

Поле електронного ресурсу містить міжнародний стандартний код звуко-/відео-/аудіовізуального запису (ISRC) і характеристики, які розрізняють різні ISRC, якщо каталогізований документ містить декілька ISRC. ISRC використовується для ідентифікації аудіо- та відеозаписів та аудіо-візуальних матеріалів згідно з вимогами ISO 3901. Кожна окремо доступна складова частина каталогізованого документа повинна отримувати власний ISRC. Код ISRC пов'язується з Стандартним книжковим номером ISBN (або альтернативним) і сферою доступності. Поле може містити відомості щодо сфери доступності та/або ціни, навіть якщо каталогізований звуко-/відео-/аудіовізуальний запис не містить ISRC.

51. Модель інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу [Електронний ресурс] / [О. М. Спірін, А. В. Яцишин, С. М. Іванова та ін.] // Інформаційні технології і засоби навчання, 2017. – № 3 (59). – С. 134-154. – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1694/1180>.

У статті представлено досвід використання електронних систем відкритого доступу для інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень, що позитивно впливає на якість проведення науково-дослідних робіт. Обґрунтовано систему інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу, що задовольнятиме науково-педагогічні потреби щодо впровадження: оприлюднення, розповсюдження та використання інформаційних ресурсів. Використання цієї системи підвищить якість науково-педагогічних досліджень, що здійснюються в установах НАПН України, і дозволить ефективно впроваджувати їх результати в науково-освітню галузь України. Обґрунтовано й розроблено модель інформаційно-аналітичної підтримки наукових досліджень. Визначено особливості функціонування дослідного зразка електронного наукового видання на платформі відкритих журнальних систем. Описано етапи впровадження дослідного зразка на платформі відкритих журнальних систем, що може бути використаний науковими установами і вищими навчальними закладами для видання наукових фахових журналів і збірників.

52. Морзе Н. В. Методичні особливості вебінарів, як інноваційної технології навчання / Н. В. Морзе, О. В. Ігнатенко // Інформаційні технології в освіті : збірник наукових праць. – Херсон : Видавництво ХДУ, 2010. – № 5. – С. 31-39. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ite.kspu.edu/en/issue-5/p-31-39>.

Стаття присвячена аналізу передових тенденцій у застосуванні інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, а саме технології організації навчання через мережу Інтернет за допомогою такої форми, як вебінар.

Дистанційні технології та їх інноваційні інструменти безумовно будуть інтегруватися у навчальний процес та видозмінювати його, більш того, будуть активно впливати на зміст, методи та організаційні форми навчальної діяльності.

Даний процес на сучасному етапі має свої особливості:

- Переваги визначаються невисокою вартістю експлуатації, відсутністю географічних і часових обмежень, широкими можливостями використання мультимедіа, мобільністю, широким асортиментом засобів контролю, легкістю оновлення змісту та гнучкістю.

- Стримувальні фактори характеризуються тривалістю первинної розробки, потребою в певному рівні інформатичних компетентностей, необхідністю сучасних технічних засобів, необхідністю зміни загальної культури в галузі освіти.

Нові інформаційні технології швидко входять в наше життя та вже помітно його змінили. Сьогодні ясно вимальовуються контури нових революційних змін, які відбуватимуться в галузі інформаційних технологій в найближчі 5-10 років: нас очікує масове розповсюдження портативних та надійних, дешевих і економічних високопродуктивних пристроїв (нетбуків, комунікаторів, планшетних комп'ютерів тощо), що постійно підключені до Інтернету. Так як, сьогодні мобільні телефони, через кілька років ці пристрої будуть доступні кожному. Невеликий розмір переносних пристроїв, високоякісний екран та низьке енергоспоживання, рукописне та голосове введення\виведення даних, вільне використання графічних, аудіо- та відеоданих поруч з текстовими, постійний широкосмуговий доступ до комп'ютерної мережі – все це черговий раз змінить традиційний стиль роботи з інформаційними даними, а отже і з навчальними матеріалами та методами роботи з ними. До цього мають бути готові всі учасники навчального процесу, включаючи його керівників, студентів та викладачів.

53. Наказ МОН України від 17 жовт. 2012 № 1112 [«Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук»] [Електронний ресурс] // Офіційний Веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1851-12>.

Наказ ієстить **вимоги** до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. За темою дисертації зараховуються публікації:

- з наведенням обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків;

- у наукових періодичних виданнях України до травня 1997 року за умови повноти викладу матеріалів дисертації, що визначається спеціалізованою вченою радою;

- у наукових фахових виданнях, які на дату їх публікації були внесені до Переліку наукових фахових видань України, затвердженого в установленому законодавством порядку;

- у наукових періодичних виданнях інших держав за умови повноти викладу матеріалів дисертації, що визначається спеціалізованою вченою радою;

- у кількості не більше однієї статті в одному випуску (номері) наукового фахового видання.

За темою дисертації не зараховуються публікації, в яких повторюються наукові результати, опубліковані раніше в інших наукових публікаціях, що ввійшли до мінімальної кількості публікацій за темою дисертації.

54. Науково-організаційні засади проектування мережі електронних бібліотек установ НАПН України: монографія / [О. М. Спірін, С. М. Іванова, А. В. Яцишин та ін.]; за наук. ред. проф. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна. – К. : Атіка, 2014. – 184 с. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/16567>.

У монографії розглядаються теорія і практика проектування мережі електронних бібліотек установ НАПН України. Проаналізовано програмні платформи для створення мереж електронних бібліотек. Обґрунтовано модель управління інформаційними ресурсами електронної бібліотеки наукової установи. Визначено

особливості використання системи EPrints як засобу інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності у галузі педагогічних наук. Окреслено перспективи використання мережі та описано експериментальне впровадження мережі електронних бібліотек установ НАПН України. Надано рекомендації щодо використання ресурсів мережі електронних бібліотек установ НАПН України для загальноосвітніх навчальних закладів. Розглянуто особливості проведення моніторингу впровадження результатів науково-дослідних робіт з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема описано використання Google Analytics та статистичного модуля IRStats. Видання адресоване науковцям, аспірантам, керівникам наукових і навчальних закладів, бібліотечним працівникам, слухачам післядипломної педагогічної освіти, педагогічним працівникам, викладачам та студентам ВНЗ.

55. *Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс] – Указ Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> – Заголовок з екрана.*

Документ містить такі відомості:

I. Загальні положення. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (далі – Національна стратегія) на основі аналізу сучасного стану розвитку освіти визначає мету, стратегічні напрями та основні завдання, на виконання яких має бути спрямована реалізація державної політики у сфері освіти.

II. Сучасний стан розвитку освіти. Аналіз сучасного стану національної системи освіти. В Україні забезпечено правове регулювання питань функціонування системи освіти, всіх її рівнів і підсистем, діяльності навчальних закладів різних типів і форм власності, організації різних форм навчання. Ключовим завданням освіти у XXI столітті є розвиток мислення, орієнтованого на майбутнє.

Основні проблеми, виклики та ризики. Розбудова національної системи освіти в сучасних умовах з урахуванням кардинальних змін у всіх сферах суспільного життя, історичних викликів XXI століття вимагає критичного осмислення досягнутого і зосередження зусиль та ресурсів на розв'язанні найбільш гострих проблем, які стримують розвиток, не дають можливості забезпечити нову якість освіти, адекватну нинішній історичній епосі.

III. Мета, стратегічні напрями та основні завдання Національної стратегії.
Мета Національної стратегії. Метою Національної стратегії є:

- підвищення доступності якісної, конкурентоспроможної освіти відповідно до вимог інноваційного сталого розвитку суспільства, економіки;
- забезпечення особистісного розвитку людини згідно з її індивідуальними здібностями, потребами на основі навчання протягом життя.

Стратегічні напрями розвитку освіти. Стратегія розвитку національної системи освіти повинна формуватися адекватно сучасним інтеграційним і глобалізаційним процесам, вимогам переходу до постіндустріальної цивілізації, що забезпечить стійкий рух та розвиток України в першій чверті XXI століття, інтегрування національної системи освіти в європейський і світовий освітній простір.

Основні завдання Національної стратегії. Модернізація і розвиток освіти повинні набути випереджального безперервного характеру, гнучко реагувати на всі процеси, що відбуваються в Україні та світі. Підвищення якісного рівня освіти має бути спрямовано на забезпечення економічного зростання держави та розв'язання соціальних проблем суспільства, даліше навчання і розвиток особистості.

IV. Основні напрями реалізації Національної стратегії. Оновлення законодавства України у сфері освіти. Формування нормативно-правової бази у сфері освіти має спрямовуватися на визначення правових, організаційних, фінансових засад інноваційного розвитку системи національної освіти в контексті глобалізаційних тенденцій і викликів часу.

Удосконалення структури системи освіти. Розбудова сучасної структури системи освіти повинна забезпечити створення оптимальних умов для функціонування і розвитку освіти та всіх її підсистем, реалізації різноманітних освітніх моделей, існування навчальних закладів різних типів і форм власності, що забезпечують громадянам надання якісних освітніх послуг.

Модернізація змісту освіти. Зміст освіти відіграє провідну роль у розбудові національної системи освіти, забезпеченні її інноваційного розвитку, приведенні у відповідність з європейськими та світовими стандартами.

Забезпечення національного виховання, розвитку і соціалізації дітей та молоді. Система освіти повинна забезпечувати формування особистості, яка усвідомлює свою належність до Українського народу, європейської цивілізації, орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя в постійно змінюваному, конкурентному, взаємозалежному світі.

Інформатизація освіти. Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Посилення кадрового потенціалу системи освіти. Сучасний розвиток суспільства вимагає вдосконалення системи педагогічної та післядипломної освіти педагогічних і науково-педагогічних працівників відповідно до умов соціально орієнтованої економіки та інтеграції України в європейське і світове освітнє співтовариство.

Підтримка наукової та інноваційної діяльності. Сучасна філософія освіти, оновлена стратегія її реформування вимагають принципово нових наукових досліджень, обґрунтованого та послідовного запровадження передових науково-педагогічних технологій, раціональних і ефективних підходів до організації наукової та інноваційної діяльності у сфері освіти.

Модернізація системи управління освітою. Управління освітою повинно здійснюватися на засадах інноваційних стратегій відповідно до принципів сталого розвитку, створення сучасних систем освітніх проєктів та їх моніторингу; розвитку моделі державно-громадського управління у сфері освіти, в якій особистість, суспільство та держава стають рівноправними суб'єктами і партнерами.

Розроблення та підтримка програм у сфері освіти. Розроблення та виконання державних, галузевих, регіональних програм, комплексних планів дій за підтримки органів виконавчої влади, суспільства та громадськості має стати дієвим інструментом реалізації мети та пріоритетних завдань Національної стратегії.

V. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення системи освіти. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення системи освіти повинно створити передумови для надання громадянам якісної освіти відповідно до сучасних запитів кожної особистості і потреб інноваційного розвитку держави.

VI. Міжнародне партнерство. Міжнародне співробітництво у сфері освіти покликано забезпечити інтеграцію національної системи освіти в міжнародний освітній простір.

VII. Національний моніторинг та оцінка системи освіти. Ефективність реалізації управління у сфері освіти значною мірою залежить від того, наскільки система моніторингу та оцінки якості освіти відповідає цілям і завданням державної політики у цій сфері та наскільки управлінські рішення, що приймаються, адекватні результатам і рекомендаціям моніторингових досліджень.

VIII. Очікувані результати реалізації Національної стратегії.

56. Новицкий А. В. Создание научных архивов с помощью системы EPrints [Електронний ресурс] / [А. В. Новицкий, К. А. Кудим, В. А. Резниченко и др.] // Проблемы программирования. – 2007. – № 1. – С. 46-60. – Режим доступа: <https://core.ac.uk/download/pdf/38330517.pdf>.

В роботі розглядаються основні можливості та особливості EPrints як вільно розповсюджуваної системи побудови електронних наукових архівів на основі Веб. Описано початковий досвід побудови багатомовної електронної бібліотеки з особливостями адаптації під певні завдання і вимоги.

EPrints – це зручне і легко налаштовується програмне забезпечення, що має всі якості, притаманні сучасним програмним продуктам в області створення електронних бібліотек. При об'єднанні СУБД MySQL, Perl і самого стабільного на сьогодні веб-сервера Apache свідчить про високу надійність і швидкодію EPrints. Крім того, EPrints зарекомендував себе як потужний засіб створення і управління архівами. У майбутньому розробники EPrints обіцяють поліпшену підтримку технології VLit (<http://xanadu.net/>), яка забезпечить безпосереднє цитування документа, що дозволить вставляти в основний документ цитати з першоджерела, не завантажуючи весь документ. Розробники ПЗ EPrints припускають в найближчому майбутньому реалізувати підтримку операційної системи Windows.

57. Новицька Т. Л. Використання статистичного модуля IRStats2: методичні рекомендації [Електронний ресурс] / Т. Л. Новицька; за наук. ред. С. М. Іванової. – К.: ІТЗН НАПН України, 2016. – 35 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua>.

У методичних рекомендаціях описано формування статистичних звітів за інформаційними ресурсами Електронної бібліотеки НАПН України з використанням статистичного модуля IRStats2. Статистика використання ресурсів Електронної бібліотеки НАПН України є важливим показником для визначення наступних аспектів: актуальності ресурсу відповідно до потреб користувачів; динаміки використання інформаційного ресурсу в порівнянні з минулими роками, місяцями, часом або в порівнянні з використанням інших ресурсів подібної тематики; розподілу використання нових випусків видань у порівнянні з архівними випусками; кількості повнотекстових ресурсів та ресурсів у вільному доступі, що зберігаються у сховищі електронної бібліотеки; популярності ресурсів електронної бібліотеки; рейтингу авторів за кількістю завантажень ресурсів по різних напрямках та ін.

Методичні рекомендації мають практичну спрямованість, адресовані науковим, науково-педагогічним працівникам, аспірантам, докторантам.

58. Новицька Т. Л. Загальні підходи до використання електронних систем відкритого доступу у науково-педагогічних дослідженнях [Електронний ресурс] / Т. Л. Новицька, О. О. Марченко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – Том 50. Вип. 6. – С. 181-191. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1315>.

У статті розглянуто електронні системи відкритого доступу, до яких відносять електронні бібліотеки, електронні журнальні та інформаційно-аналітичні системи.

Досліджено функціональні можливості електронних систем відкритого доступу. На основі аналізу науково-педагогічних досліджень виділено основні підходи до використання користувачами електронних бібліотек і загальні підходи до використання електронних систем відкритого доступу. Досліджено типи пошуків, які можуть застосовуватися користувачами в електронних бібліотеках. Наведені приклади наукометричних та інформаційно-аналітичних систем. Виділено основні переваги Google Scholar.

59. Новицька Т. Л. Інтеграція ідентифікаторів ORCID з інституційними системами підтримки науково-дослідної діяльності / Т. Л. Новицька, О. О. Марченко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2016. – 6 (56). – С. 192-203.

У дослідженні проаналізовано існуючі цифрові ідентифікатори, у тому числі унікальний ідентифікатор науковця ORCID iD, що вирішує проблеми ідентифікації вчених на міжнародному рівні, пов'язані зі зміною прізвищ, однакових імен та прізвищ, змінної транскрипції і порядку складних імен, де існують середні імена; загальних імен, ініціалів і т.д. Розглянуто особливості впровадження системи ORCID в пілотних закладах: Aston University, Imperia ICollege London, University of Kent, Northumbria University, Southampton University, Swansea University, University of York і University of Oxford; розглянуто основні типи систем, що потребують інтеграції ORCID. Досліджено технічні підходи інтеграції технології авторських ідентифікаторів ORCID, прийнятих в пілотних установах. Виділено основні напрями інтеграції системи ORCID для наукових установ та вищих навчальних закладів.

60. Новицька Т. Л. Кейс-метод у підготовці науково-педагогічних працівників до використання сервісів електронної бібліотеки [Електронний ресурс] / Т. Л. Новицька // Інформаційні технології в освіті. – 2015. – Випуск 4 (25). – С. 126-137. – Режим доступу: http://ite.kspu.edu/webfm_send/864.

У статті описано методіку використання кейс-методу при підготовці науково-педагогічних працівників до роботи з сервісами електронної бібліотеки на прикладі тренінгового заняття. Складено робочу програму, за якою будуть навчатися користувачі, редактори та адміністратори використанню сервісів електронної бібліотеки. Розроблено шкалу оцінювання знань та вмінь науково-педагогічних працівників за результатами виконання картки-завдань. Складено орієнтовні контрольні питання до тренінгового заняття.

Розглянуто метод ситуаційного навчання – кейс-метод, досліджено поняття методу кейсів, види та етапи створення кейсів. Досліджено основні характеристики методу ситуаційного навчання: аналітичну та пізнавальну. Аналітична діяльність може включати проблемний аналіз і/або системний аналіз, і/або причинно-наслідковий аналіз, і/або праксеологічний аналіз, і/або прогностичний аналіз, і/або програмно-цільовий аналіз. Досліджено принцип формування бібліографічного описання ресурсу електронної бібліотеки на основі метаданих, поняття «якість метаданих електронної бібліотеки». Доведено, що помилки, при внесенні метаданих, можуть так чи інакше блокувати доступ до матеріалів електронної бібліотеки.

61. Новицька Т. Л. Модель управління інформаційними ресурсами електронної бібліотеки наукової установи / Т. Л. Новицька, Я. С. Левченко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2014. – № 1 (39). – С. 209-221.

У статті розглянуто основні елементи електронної бібліотеки, електронної бібліотеки наукової установи, технологічні процеси електронної бібліотеки, функціональні вимоги до побудови моделі електронної бібліотеки наукової установи.

Розглянуто поняття інформаційно-комунікаційна підтримка наукової діяльності, інформаційні системи, метадані, інтегрованість, моделі, інформаційні ресурси, управління. Уточнено поняття управління інформаційними ресурсами і запропоновано функції управління інформаційними ресурсами. Даються різні підходи до означення поняття метадані. Розглянута модель побудови наукової електронної бібліотеки. Виділено аспекти інтегрованості. Представлено рівні інтегрованості. Розглянуто підходи до інтегрованості електронних бібліотек та описано їх ключові характеристики. Виділено структурні компоненти управління інформаційними ресурсами електронної бібліотеки наукової установи. Запропоновано модель управління інформаційними ресурсами електронної бібліотеки наукової установи.

62. Новицька Т. Л. Рекомендації щодо створення та використання ідентифікатора ORCID для наукових і науково-педагогічних працівників: методичні рекомендації / Т. Л. Новицька, Б. В. Вербельчук, Ю. А. Весельська – К.: ІТЗН НАПН України, 2018. – 37 с.

У рекомендаціях описано створення та використання ідентифікатора ORCID для наукових і науково-педагогічних працівників. Використання ідентифікатора ORCID потрібно для наукових і науково-педагогічних працівників, щоб вирішити проблеми: унікальності ідентифікації авторів наукових досліджень в електронній бібліотеці НАПН України; проблеми ідентифікації вчених, на міжнародному рівні, пов'язані зі зміною прізвищ, однакових імен та прізвищ, змінної транскрипції і порядку складних імен, де існують середні імена, загальних імен, ініціалів та ін.; підтримки зв'язків із світовим науково-педагогічним співтовариством; забезпечення міжнародної видимості дослідників; академічних та соціальних заходів між науковими і науково-педагогічними працівниками та організаціями, науковими установами; пошуку авторів, кандидатів для наукового дослідження; отримання грантів, патентів тощо.

Методичні рекомендації адресовані науковим, науково-педагогічним працівникам, аспірантам, докторантам.

63. Овчарук О. В. Загальні підходи до проблеми оцінювання інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти впродовж життя / О. В. Овчарук, Н. В. Сороко // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Серія № 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: Зб. наук. праць / Редація. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – № 16 (23). – С. 145-148. – Режим доступу: <http://www.enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/10647>

Швидкий розвиток інформаційного суспільства та інформаційно-комунікаційних технологій є поштовхом для перегляду та оновлення вимог до формування і розвитку інформаційно-комунікаційних компетентностей фахівців в системі освіти впродовж життя. При цьому виникає необхідність в аналізі стану інформаційно-комунікаційних компетентностей (ІК-компетентність) фахівців на різних рівнях їх освіти, для діагностики, оцінювання, моніторингу, перегляду й удосконалення навчальних програм, які спрямовані на досягнення відповідного рівня ІК-компетентності тих, хто навчається.

64. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки [Електронний ресурс] / [затвердж. Законом України від 9 січ. 2007 р. No537-V] // Веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16#n14>.

Виконання масштабного, багатогранного завдання потребує гармонійного поєднання зусиль держави, суспільства, профспілок, бізнесу та громадян щодо впровадження відповідних Основних засад розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки (далі – Основні засади).

Цей Закон містить такі **Розділи**:

- I. Загальні положення;
- II. Завдання, цілі та напрями розвитку інформаційного суспільства в Україні;
- III. Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні;
- IV. Організаційно-правові основи розвитку інформаційного суспільства в Україні;
- V. Очікувані результати.

Впровадження Основних засад розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 рр. дасть можливість забезпечити позитивні зміни в життєдіяльності суспільства і людини, а саме: збільшити рівень захисту прав і свобод людини та її добробуту, активізувати участь громадян в управлінні державою, сприяти розвитку демократії; підвищити конкурентоспроможність України, ефективність державного управління, продуктивність праці у всіх сферах економіки, рівень інформаційної безпеки людини, суспільства, держави, ступінь розвитку інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, зокрема українського сегменту Інтернету; забезпечити перехід економіки до моделі науково-технічного та інноваційного розвитку, збільшити частку наукоємної продукції, сприяти якості та доступності послуг освіти, науки, культури, охорони здоров'я за рахунок впровадження ІКТ; розширити можливості людини отримувати доступ до національних та світових інформаційних електронних ресурсів; створити нові робочі місця, поліпшити умови роботи і життя людини; поглибити запровадження нормативно-правових засад інформаційного суспільства.

65. Пінчук О. П. Історико-аналітичний огляд розвитку соціальних мережних технологій та перспектив їх використання у навчанні [Електронний ресурс] / О. П. Пінчук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – № 4 (48). – С. 14-34. – Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1267>.

У статті подано короткий історичний опис виникнення і дослідження соціальних мереж, результати сучасних досліджень у філософських і психологічних науках, соціальних комунікаціях і економіці. Проаналізовано сучасний стан педагогічних досліджень електронних соціальних мереж і формування практичного досвіду їх використання. Результати досліджень соціальних мереж вивчено й описано з точки зору їх формування в умовах розширення комунікаційного простору глобалізованого соціуму і трансформації старих, а також появи нових практик взаємодії соціальних суб'єктів у різних сферах життєдіяльності суспільства, в освіті зокрема. У використанні електронних соціальних мереж автор вбачає потенціал розв'язання проблем синхронізації різних освітніх форматів для побудови цілісної траєкторії індивідуального навчання..

66. Пінчук О. П. Перспективний аналіз використання соціальних мереж як засобу навчання в навчальному середовищі [Електронний ресурс] / О. П. Пінчук // Інформаційні технології і засоби навчання, 2016. – № 4 (54). – С. 83-98. – Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1482>.

В статті дидактична цінність електронних соціальних мереж визначається через можливість забезпечення групової взаємодії. Доводиться, що електронні соціальні мережі можуть стати засобами спільної навчальної діяльності, а також засобами розгортання соціальних контактів та розширення соціальної взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу. Увагу приділено зміні акцентів з комунікації у мережі на організацію продуктивної дискусії, а також з колаборації на кооперативні методи навчання учнів. Розглядається проблема підвищення інформаційно-комунікаційної компетентності всіх учасників навчального процесу. Досліджено можливі зміни у методиці навчання, коли у системі засобів навчання з'являються нові об'єкти – сервіси електронних соціальних мереж.

67. Радченко А. І. Упровадження системи цифрових ідентифікаторів DOI: поступ і досвід [Електронний ресурс] / А. І. Радченко, Т. М. Яцьків // Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. ст.] / Нац. акад. Наук України; [редкол.: Я. С. Яцьків та ін.]. – Київ: Академперіодика, 2014 – Вип. 10. – С. 41-46. – Режим доступу: http://www.nas.gov.ua/publications/books/series/9789660247048/Documents/2014_10/5_Radchenko.pdf.

Статтю присвячено практичним аспектам упровадження системи цифрових ідентифікаторів DOI, викладено основні вимоги агентства CrossRef. Описано можливості одержання DOI для наукових журналів НАН України за допомогою резидента CrossRef – академічного передплатного агентства «Укрінформнаука». Наголошено на можливості отримання у ВД «Академперіодика» НАН України консультативної допомоги з питань користування DOI, зокрема – приведення веб-ресурсів наукових журналів у відповідність до вимог CrossRef.

68. Прокудин Д. Е. Через открытую программную издательскую платформу к интеграции в мировое научное сообщество: решение проблемы оперативной публикации результатов научных исследований / Д. Е. Прокудин // Научная периодика: проблемы и решения. – 2013. – № 6. – С. 13-18.

У статті аналізуються основні проблеми, що існують в науковій видавничій діяльності, які не дозволяють у повній мірі задовольняти таким вимогам, як широке охоплення аудиторії, актуальність, повнота представленої для опублікування інформації тощо. Як можливий шлях їх вирішення пропонується використання видавничої програмної системи з відкритим вихідним кодом Open Journal System. Показані основні її особливості та переваги по відношенню до інших подібних систем.

69. Резніченко В. А. Електронні бібліотеки: інформаційні ресурси та сервіси [Електронний ресурс]. / В. А. Резніченко, О. В. Захарова, Е. Г. Захарова // Проблеми програмування. – К., 2005. – № 4. – С. 60-72. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/itvo/2009_4/articles/49-53.pdf.

В статті описуються результати аналітичного огляду провідних наукових електронних бібліотек, розташованих в мережі Інтернету. Пропонуються каталог досліджених бібліотек та узагальнюючі моделі їх інформаційних ресурсів і сервісів, які можуть розглядатися як основа для проектування та розробки конкретних електронних бібліотек.

Викладені результати аналітичного огляду призначаються користувачам та розробникам електронних бібліотек. Сформований каталог спрощує умови доступу

до необхідної інформації: відомості щодо тематичних напрямків електронних бібліотек, адрес та правил доступу до електронних бібліотек надають користувачу можливість вибору певної електронної бібліотеки (переліку електронних бібліотек) та типів інформаційних ресурсів, що розшукуватимуться. Розробники електронних бібліотек, крім зазначених переваг, мають змогу використовувати надані узагальнюючі моделі інформаційних ресурсів та сервісів для визначення інформаційних та функціональних можливостей електронних бібліотек, що створюються.

70. Сазонець О. М. Долучення України до європейських наукометричних систем / О. М. Сазонець, О. Л. Пінчук // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2015. – № 3. – С. 128-133. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2015_3_20.

На сучасному етапі розвитку країн, в умовах техноглобалізму, відбуваються структурні зміни в інформаційному середовищі. Тому необхідним є формування бази знань, що структурує знання як об'єкт управління. Цим займається наукометрія, що досить розвинута в країнах Євросоюзу. В статті подано опис першої системи розрахунку індексу наукових посилань – Science Citation Index (SCI). Основним надбанням цього проекту була можливість пошуку інформації не лише за автором чи тематичним рубрикатором, а й за списком цитованої літератури. Подано визначення наукометричної бази у такому вигляді: наукометрична база даних – це бібліографічна і реферативна база даних з інструментами для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях. Розглянуто найбільш авторитетні європейські наукометричні бази. Показано, що вони мають інструменти оцінки продуктивності, які дозволяють відстежувати вплив наукових робіт і публікацій, окремих вчених і науково-дослідних установ. В Україні кризовий стан у галузі наукової та науково-технічної діяльності, як і в економіці в цілому, потребує негайної організації загальнодержавної наукометричної системи.

Серед баз знань, що на теперішній час складаються в економічній системі найбільш динамічно, розвиваються бази, що засновані на розрахунках індексів наукового цитування. Використання та участь у таких базах знань відбувається як на комерційній, так і на безоплатній основі. Найбільш ефективною формою створення наукометричної бази знань може стати група університетів, що об'єднані в альянс університетів, разом з громадськими організаціями, науковими фундаціями та приватними структурами.

71. Семенець А. В. Концепція побудови інформаційної інфраструктури медичного ВНЗ з використанням вільно-розповсюдженого програмного забезпечення з відкритим кодом [Електронний ресурс] / А. В. Семенець, В. Ю. Ковалок // Інформаційні технології і засоби навчання, 2014. – т. 41. – № 3. – С. 277-288. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1044>

Проаналізовано роль інформаційних технологій в навчальному процесі медичного ВНЗ на прикладі Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського. Запропоновано концепцію побудови інформаційної інфраструктури медичного (фармацевтичного) ВНЗ, що ґрунтується на максимальному використанні вільно-розповсюдженого ПЗ з відкритим кодом. Наведено перелік системного, прикладного та спеціалізованого вільно-розповсюдженого ПЗ з відкритим кодом. Продемонстровано можливості

застосування вільно-розповсюдженого ПЗ в галузі охорони здоров'я та медичної освіти. Показано переваги використання технологій віртуалізації апаратного забезпечення та застосування платформи-незалежних веб-додатків. В якості прикладу наведено процес розгортання комплексу веб-додатків у новоствореному мережевому кластері ТДМУ.

72. Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: Методичний посібник / Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук // За ред. Ю. В. Триуса. – 2012. – Черкаси. – 220 с.

У методичному посібнику детально описана система електронного навчання ВНЗ на базі системи управління навчальним контентом MOODLE та особливості її використання для організації навчального процесу на різних формах навчання у ВНЗ. Запропоновано оригінальну структуру електронного навчального курсу, описано процес його створення за допомогою шаблонів і роботу з формування електронного журналу курсу з заданими властивостями. Розглянуто засоби створення тестових завдань і тестів у системі MOODLE, а також організацію автоматизованого контролю і оцінювання навчальних досягнень студентів у системі електронного навчання. Для фахівців у галузі інформаційних технологій в освіті, керівників навчальних підрозділів ВНЗ, викладачів і аспірантів, які займаються впровадженням ІКТ у навчальний процес.

73. Словінська О. Д. Головні аспекти та завдання впровадження веб-конференцій в процес навчально-наукової діяльності / [Електронний ресурс] / О. Д. Словінська // Інформаційні технології і засоби навчання, 2015. – № 4 (48). – С. 166-175 – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1262>.

У статті аналізуються теоретичні і практичні аспекти організації веб-конференцій, розглядаються завдання впровадження конференц-зв'язку, виділені основні категорії та класи конференц-зв'язку, розглянуто клас персональних систем, які забезпечують можливість індивідуального відеоспілкування користувача, описується організація інфраструктури веб-конференції за допомогою системи програмних засобів і їх можливостей, уточнено термін «електронні системи організації конференцій», розглянуто закордонний досвід використання відкритих систем організації конференцій на прикладі провідних вузів США і Європи.

74. Солов'яненко Д. В. Академічні бібліотеки у новому соціотехнічному вимірі: Частина перша. / Д. В. Солов'яненко // Академічна бібліотека як видавець – Бібліотечний вісник, 2010. – №4. – С. 3-14.

Проаналізовано основні тенденції розвитку академічних бібліотек кінця ХХ-початку ХХІ ст. Висвітлено проблеми розвитку пошуково-навігаційного інструментарію в аспекті створення бібліотечних порталів (БП). Зазначено, що на початку ХХІ ст. зусилля бібліотек були зосереджені на розробці засобів інтеграції гетерогенних інформаційних середовищ на комплексних технологічних суперплатформах (порталах). До ключових технологій БП слід віднести моделі транспортування контекстно-залежних метаданих OpenURL, унікальної ідентифікації об'єктів (DOI, PMID) і стандартизованого зібрання веб-статистики SUSHI. Доведено, що існуючі інтегровані е-середовища бібліотек є інформаційно-технологічним каркасом для побудови на їх основі комплексних науково-інформаційних лабораторій ХХІ ст. Охарактеризовано основні тенденції розвитку академічних бібліотек (АБ) кінця ХХ - початку ХХІ ст. Увагу приділено результатам комплексного аналізу нових

парадигм академічного бібліотекознавства, пов'язаних з розбудовою глобальної цифрової інфраструктури для високотехнологічного, колективного, мультидисциплінарного, насиченого даними наукового пошуку XXI ст. (е-науки або кіберінфраструктури). Розкрито основні проблемні аспекти "бібліотекознавства е-науки", зокрема, обмеженість ресурсного (фінансового та кадрового) потенціалу бібліотек, відсутність відповідної теоретико-методологічної бази, низьку мотивацію вчених, неоднозначність політики е-науки в академічному середовищі. Охарактеризовано основні тенденції розвитку світових АБ кінця XX - початку XXI ст. Висвітлено проблеми, пов'язані з організаційними аспектами взаємодії бібліотек з іншими академічними інституціями. Висвітлено проблематику створення академічними бібліотеками світу інфраструктури зберігання електронних науково-інформаційних ресурсів. Розглянуто програмний пакет Dspace, розкрито проблемні аспекти зберігання бібліотеками онлайн-науково-інформаційних ресурсів. Увагу приділено технологічній парадигмі зберігання електронних LOCKSS - програмного пакету, який працює на одному з локальних комп'ютерів бібліотеки та має власну IP-адресу. Описано архівну систему Британської бібліотеки, систему DAITSS Центру бібліотечної автоматизації у Флориді (США). Зазначено, що станом на 2010 р. найбільшим відкритим сховищем "постпринтів" наукових статей є проєкт PubMedCentral Національної медичної бібліотеки (США).

75. Солов'яненко Д. В. Нова технологічна платформа для проєкту «Наукова періодика України» [Електронний ресурс] / Д. В. Солов'яненко, Т. В. Симоненко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія, 2012. – № 1. – С. 35-40. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/bdi_2012_1_8.pdf.

У статті розглядаються питання реалізації другої стадії робіт з інформатизації сфери виробництва та обігу наукової періодики України. Охарактеризоване коло завдань щодо нарощення технологічної потужності платформи «Наукова періодика України» та розгортання повнофункціонального науково-інформаційного середовища. Висвітлений досвід адаптації програмно-технологічного комплексу OJS для використання його як ядра нової загальнодержавної технологічної платформи.

76. Солов'яненко Д. В. Нова технологічна платформа для проєкту «Наукова періодика України» [Електронний ресурс] / Д. В. Солов'яненко, Т. В. Симоненко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2012. – № 1. – С. 35-40. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/bdi_2012_1_8.pdf.

У статті розглядаються питання реалізації другої стадії робіт з інформатизації сфери виробництва та обігу наукової періодики України. Охарактеризоване коло завдань щодо нарощення технологічної потужності платформи «Наукова періодика України» та розгортання повнофункціонального науково-інформаційного середовища. Висвітлений досвід адаптації програмно-технологічного комплексу OJS для використання його як ядра нової загальнодержавної технологічної платформи. Фаза бета-тестування нової технологічної платформи виявила низку проблемних питань подальшої інформатизації наукової періодики України. Було виявлено, що навіть за умов наявності структури, яка на національному рівні бере на себе обов'язки щодо забезпечення технологічної інфраструктури науково-видавничої діяльності, держава все одно має значний потенціал щодо оптимізації номенклатури наукових фахових видань за рахунок укрупнення дрібних видавців, не здатних самостійно підтримувати власні часописи на належному професійному та фаховому

рівні. Після закінчення фази бета-тестування нової платформи вбачається доцільним провести ротацію наукових фахових видань, з метою визначення 200-300 тих, які формуватимуть інформаційну базу української науки, глибоко інтегровану у світові канали комунікації.

77. Спірін О. М. Аналіз програмних платформ для створення інституційних репозитаріїв [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, О. Р. Олексюк // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – № 2 (34). – С. 101-115. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/821/604>.

У статті на основі вивчення практики використання, спеціальної літератури, сайтів розробників відповідних програмних платформ і власного досвіду впровадження інституційного репозитарію проведено порівняльний аналіз найпоширенішого програмного забезпечення для створення електронних бібліотек. Розглянуто основні характеристики і функціональні особливості програмних продуктів з метою вивчення можливостей їх використання у вищих навчальних закладах і наукових установах. З огляду на популярність електронних ресурсів окреслено основні переваги використання електронних бібліотек у науковій роботі. Охарактеризовано основні переваги й недоліки використання комерційного програмного продукту. Обґрунтовано доцільність використання систем DSpace й EPrints.

78. Спірін О. М. Досвід використання програмної платформи Open Journal Systems для інформаційної підтримки науково-освітньої діяльності [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, Л. А. Лупаренко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2017. – № 5 (61) – Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1910>.

В статті розглянуто зарубіжний і вітчизняний досвід використання програмної платформи Open Journal Systems (OJS) для інформаційної підтримки науково-освітньої діяльності, зокрема: а) як засобу оприлюднення та розповсюдження результатів наукових досліджень; б) для створення і підтримки репозитаріїв бібліотек вищих навчальних закладів; в) з метою розвитку науково-освітнього простору навчального закладу; г) як хмаро орієнтованого сервісу збереження та доступу до наукових ресурсів; ґ) для інформаційної підтримки організації підготовки студентів та д) розгортання студентських журналів. Здійснено аналіз наукової періодики України у галузі психолого-педагогічних наук, в результаті якого виокремлено наукові видання, що функціонують на базі OJS. Окремо представлено досвід підтримки електронного наукового фахового видання «Інформаційні технології і засоби навчання» (<http://journal.iitta.gov.ua>).

79. Спірін О. М. Електронна бібліотека як джерело статистичних даних для інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень / О.М.Спірін, Т.Л. Новицька, А.В. Яцишин // Інформаційні технології в освіті. – 2018. – Випуск 2 (35). – С. 7-26

У статті досліджено особливості використання статистичного модуля IRStat2 Електронної бібліотеки НАПН України у формуванні статистики для інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень. Описано напрями застосування аналітичної системи Google Analytics як засобу моніторингу використання такої бібліотеки як електронного освітнього ресурсу підтримки наукових досліджень, створеного за результатами виконання науково-дослідної роботи в галузі педагогіки. Розглянуто особливості здійснення моніторингу

результатів науково-дослідних робіт і ефективності діяльності наукової установи. Здійснено порівняння аналітичної системи Google Analytics та статистичного модулю IRStats2. Зроблено висновок про те, що аналітичну систему Google Analytics та статистичний модуль IRStats2 доцільно використовувати для наукометодичного супроводу електронних бібліотек, управління роботою за науковою темою, науковою установою, так як вони дозволяють формувати різноманітні статистичні звіти, що доповнюють один одного та допомагають визначити, як відбувається використання результатів науково-дослідних робіт, зокрема електронних освітніх ресурсів, за багатьма критеріями, дослідити аудиторію користувачів, авторів ресурсів, а також дозволяють сформувати як комбіновані, так і додаткові статистичні звіти, ввівши додаткові параметри фільтрування.

80. Спірін О. М. Досвід використання програмної платформи Open Journal Systems для інформаційної підтримки науково-освітньої діяльності [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, Л. А. Лупаренко, О. В. Новицький // Інформаційні технології і засоби навчання – 2017. – т. 61. – № 5. – С. 196-218. Режим доступу <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1910>.

В статті розглянуто зарубіжний і вітчизняний досвід використання програмної платформи OJS для інформаційно-комунікаційної підтримки науково-освітньої діяльності, зокрема: а) як засобу оприлюднення та розповсюдження результатів наукових досліджень; б) для створення і підтримки репозитаріїв бібліотек вищих навчальних закладів; в) з метою розвитку науково-освітнього простору навчального закладу; г) як хмаро орієнтованого сервісу збереження та доступу до наукових ресурсів; г) для інформаційної підтримки організації підготовки студентів та д) розгортання студентських журналів. Здійснено аналіз наукової періодики України у галузі психолого-педагогічних наук, в результаті якого виокремлено наукові видання, що функціонують на базі OJS. Окремо представлено досвід підтримки електронного наукового фахового видання «Інформаційні технології і засоби навчання» (<http://journal.iitta.gov.ua>).

81. Спірін О. М. Досвід впровадження електронної бібліотеки Національної академії педагогічних наук України / О. М. Спірін, С. М. Іванова // Український педагогічний журнал. – 2015. – № 1. – С. 192-205.

Стаття присвячена проблемі створення наукових електронних бібліотек. Описано цілі та основні завдання створення Електронної бібліотеки Національної академії педагогічних наук України. Окреслено основні переваги та призначення наукових електронних бібліотек, надано характеристики їх функціоналу та сервісів. Описано впровадження Електронної бібліотеки Національної академії педагогічних наук України в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Розглянуто перспективи створення мережі електронних бібліотек установ НАПН України. Побудова та апробація дослідного експериментального зразка Електронної бібліотеки НАПН України дала можливість продовжити науково-дослідну роботу з метою створення мережі електронних бібліотек установ Академії.

Експериментальним шляхом підтверджено, що для моніторингу впровадження результатів НДР доцільні такі засоби: а) для оприлюднення та розповсюдження результатів НДР: відкриті електронні архіви (електронні бібліотеки), зокрема розроблені на програмній платформі EPrints з підключенням відповідних модулів статистики, наприклад безкоштовний сервіс Google Analytics; б) для використання результатів НДР: наукометричні платформи та бази даних, зокрема

Google Scholar, SciVerse Scopus, Scholarometer; сервіси реєстрації користувачів для створених у межах НДР електронних освітніх ресурсів тощо.

Мережа електронних бібліотек НАПН України дасть змогу вирішити проблему збереження значних обсягів науково-освітніх відомостей, інтегрувати роз'єднані інформаційні ресурси, зберігати раніше не збережені дані, що взагалі втрачалися, та по-новому організувати робоче місце наукового працівника завдяки реалізації колективної роботи і навчання, створення віртуальних освітніх середовищ. Розвиток системи інформаційної підтримки науково-освітнього простору України шляхом проектування мережного сегмента електронних бібліотек забезпечить єдиний доступ до результатів досліджень НАПН України.

Створення мережі електронних бібліотек установ НАПН України – важливий внесок у формування інформаційного суспільства, поінформованості про результати діяльності Академії представників наукової та громадської вітчизняної та світової спільноти.

82. Спірін О. М. Зміст навчального матеріалу спецкурсу «Хмарні інформаційно-аналітичні технології у науково-дослідному процесі» [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, О. А. Одуд // Інформаційні технології і засоби навчання, 2016. – № 2 (52). – С. 108-120. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1374/1058>.

Розглянуто наукові засади добору змісту навчального матеріалу, проаналізовано структуру і визначено зміст спецкурсу «Хмарні інформаційно-аналітичні технології у науково-дослідному процесі» для підготовки докторів філософії в умовах кредитно-модульної системи навчання. Визначено кількість кредитів ECTS, що виділяються на спецкурс, і як оцінювати слухачів цього курсу. Модульна структура спецкурсу «Хмарні інформаційно-аналітичні технології у науково-дослідному процесі», на опанування якої виділяється 1 кредит ECTS, розрахована на 36 годин: 9 лекцій, 9 практичних та семінарських занять, 12 годин самостійної роботи, 6 годин індивідуальної роботи. Програма спецкурсу включає два змістових модулі «Міжнародні наукометричні бази даних» і «Бібліометрика української науки». Кожна тема змістових модулів спецкурсу містить оцінювальний тест, окремо має бути складений підсумковий сертифікаційний тест, який охоплює теми двох змістових модулів і визначено оцінку індивідуального завдання (проекту). Розроблена програма спецкурсу орієнтована, передусім, на аспірантів, що здобувають ступінь доктора філософії у галузі педагогічних наук зі спеціальності 13.00.10 і може бути використана як у заочній (дистанційній) формі, так і в очно дистанційній формі навчання.

83. Спірін О. М. Інформаційно-комунікаційні технології моніторингу впровадження результатів науково-дослідних робіт [Електронний ресурс] / Спірін О. М. // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – Том 36. Вип. 4. – С. 132-152. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/890>.

У роботі розглянуто поняття моніторингу впровадження результатів науково-дослідних робіт; для галузі психолого-педагогічних досліджень наведено показники цього моніторингу за умови використання веб-орієнтованих засобів ІКТ. Проаналізовано основні підходи щодо оцінювання впливовості публікацій дослідників, наукових колективів і видань, зокрема особливості застосування таких наукометричних показників, як індекс цитування та імпаکت-фактор. Обґрунтовано класифікацію інформаційно-комунікаційних технологій моніторингу впровадження

результатів досліджень з поділом їх на технології і засоби моніторингу оприлюднення, розповсюдження та використання результатів робіт. Описано особливості використання окремих веб-орієнтованих засобів ІКТ моніторингу впровадження результатів психолого-педагогічних досліджень.

84. Спірін О. М. Інформаційно-комунікаційні технології моніторингу впровадження результатів науково-дослідних робіт [Електронний ресурс] / О. М. Спірін // Інформаційні технології і засоби навчання – 2013. – № 4 (36). – Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/890>.

У роботі розглянуто поняття моніторингу впровадження результатів науково-дослідних робіт; для галузі психолого-педагогічних досліджень наведено показники цього моніторингу за умови використання веб-орієнтованих засобів ІКТ. Проаналізовано основні підходи щодо оцінювання впливовості публікацій дослідників, наукових колективів і видань, зокрема особливості застосування таких наукометричних показників, як індекс цитування та імпаکت-фактор. Обґрунтовано класифікацію інформаційно-комунікаційних технологій моніторингу впровадження результатів досліджень з поділом їх на технології і засоби моніторингу оприлюднення, розповсюдження та використання результатів робіт. Описано особливості використання окремих веб-орієнтованих засобів ІКТ моніторингу впровадження результатів психолого-педагогічних досліджень.

85. Спірін О. М. Концептуальні засади побудови мережі електронних бібліотек Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, С. М. Іванова, О. В. Новицький // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – № 5 (31). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/743/54>.

У статті визначаються попередні умови проектування мережі електронних бібліотек Національної академії педагогічних наук України, основні компоненти і базові сервіси для створення мережі електронних бібліотек. Аналізуються основні підходи щодо формування інформаційних ресурсів електронної бібліотеки; виділяються основні організаційні засади створення та адміністрування електронної бібліотеки. Пропонуються методологія наповнення електронної бібліотеки ресурсами та підходи щодо розроблення типових проектних рішень для побудови електронної бібліотеки. Зазначається, що мережа електронних бібліотек дозволить змінити принцип інформаційного обслуговування користувачів та по-новому організувати робоче місце науковця.

86. Спірін О. М. Проект концепції електронної бібліотеки НАПН України [Електронний ресурс] / [О. М. Спірін С. М. Іванова, О. В. Новицький та ін.] // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – № 6 (20) – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/396>.

У Концепції обґрунтовується актуальність створення електронної бібліотеки НАПН України, даються визначення основних понять і термінів, які використовуються в дослідженні, описуються основні напрями формування і розвитку електронної бібліотеки НАПН України. Сформульовано цілі, принципи, завдання, функції електронної бібліотеки. Визначаються загальні передумови проектування електронної бібліотеки НАПН України, надаються орієнтовні вихідні дані. Визначено класифікацію інформаційних ресурсів для електронної бібліотеки НАПН України й етапи їх формування. Описаний процес управління інформаційними ресурсами й адміністрування електронної бібліотеки. Положення Концепції є

основою для розробки профілю її комплектування, визначення пріоритетів у доборі видань для переведення в електронну форму, вирішення технологічних проблем.

87. Спірін О. М. Процедура впровадження електронного наукового журналу з використанням програмної платформи Open Journal Systems [Електронний ресурс] / О. М. Спірін, Л. А. Лупаренко, О. В. Новицький // Інформаційні технології в освіті. – 2017. – т. 32. – № 3. – С. 40-60 – Режим доступу: http://ite.kspu.edu/issue_32.

У статті описано процедуру впровадження електронного наукового журналу з використанням ЕВЖС та конкретизовано зміст діяльності на кожному з її етапів (прогностичному, організаційному, технічному, підготовчому, практичному, узагальнюючому та перспективному). Подані рекомендації щодо основних аспектів процесу створення та підтримки електронного журналу: нормативно-правове підґрунтя функціонування; види, проблематика, цільова аудиторія, джерела фінансування, редакційні політики та періодичність публікації електронних наукових періодичних видань; добір програмного забезпечення для підтримки редакційно-видавничого процесу, система рівнів доступу користувачів ЕВЖС OJS; передбачуваний вид та формат контенту електронного журналу, тип доступу до нього, зокрема відкритий доступ, архівація, індексація та інформаційно-аналітичний моніторинг опублікованих наукових робіт; формування редакційної колегії та штату, залучення фахівців у галузі ІКТ, їх обов'язки та навантаження, навчання користувачів і технічної команди.

88. Створення та технічна підтримка електронної бібліотеки установи НАПН України: методичні рекомендації [Електронний ресурс] / Іванова С. М., Савченко З. В., Спірін О. М., Яцишин А. В.; за наук. ред. проф. О. М. Спіріна. – К.: ІТЗН НАПН України, 2013. – 58 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/6260>.

В методичних рекомендаціях описано функціональні можливості системи електронної бібліотеки НАПН України, що створена на платформі програмного забезпечення EPrints. Запропоновано підходи та розроблено рекомендації установам НАПН України для створення власних розділів сховища і внесення інформаційних ресурсів до електронної бібліотеки, що забезпечуватиме розвиток мережі електронних бібліотек установ НАПН України з метою поширення результатів наукових досліджень в галузі педагогічних і психологічних наук. Подано рекомендації для проведення семінарів-тренінгів для наукових працівників окремих установ щодо роботи з електронною бібліотекою НАПН України.

Методичні рекомендації адресовні науковим, науково-педагогічним працівникам, аспірантам та докторантам.

89. Стенура І. С. Досвід використання платформи Open Journal Systems як засобу ознайомлення студентів магістратури із принципами роботи з електронними науковими виданнями [Електронний ресурс] / І. С. Стенура // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – Т. 36, вип. 4. – С. 105-109. – Режим доступу до ресурсу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/ilt/article/view/872>.

Важливість упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у системах освіти визнається практично всіма зарубіжними країнами. У статті представлено стислий аналіз видавничої платформи OJS як навчального інструменту у процесі підготовці майбутніх учених. Здійснено детальний огляд властивостей даної системи й обґрунтовано доцільність її використання з-поміж інших продуктів відповідного

класу. Викладено досвід впровадження відкритих журнальних систем у навчальний процес вищого навчального закладу, а також розглянуто особливості різних форм роботи студентів-магістрантів у інтерфейсі OJS. Наведено структуру сайту університетського електронного видання й описано технічне рішення її реалізації засобами OJS.

90. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні. Схвалено розпорядженням КМУ від 15 травня 2013 р. № 386-р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p>.

Ця Стратегія визначає мету, базові принципи, стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні, завдання, спрямовані на їх досягнення, а також основні напрями, етапи і механізм реалізації цієї Стратегії з урахуванням сучасних тенденцій та особливостей розвитку України в перспективі до 2020 р.

Правовою основою розроблення та реалізації Стратегії є Конституція України та Закон України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки”, інші нормативно-правові акти, відповідно до яких держава створює умови для розбудови інформаційного суспільства в Україні.

Загальносвітовою тенденцією є трансформація індустріального суспільства у постіндустріальне, що відбувається в умовах посилення глобалізаційних процесів, розширення сфери послуг і нематеріального виробництва у результаті науково-технічного прогресу, у тому числі масштабного, глибинного та динамічного проникнення інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери життєдіяльності особи, суспільства, суб’єктів господарювання та держави. Раціональне врахування впливу комплексу таких та інших різновекторних факторів, а також особливостей розвитку держави потребує розроблення скоординованих заходів щодо розвитку інформаційного суспільства та суспільства знань. З цією метою необхідно об’єднати зусилля держави, бізнесу та громадянського суспільства. На даний час для більшості держав розвиток інформаційного суспільства є одним з національних пріоритетів. При цьому інформаційно-комунікаційні технології є необхідним інструментом соціально-економічного прогресу, одним з основних чинників інноваційного розвитку економіки.

Результати застосування міжнародного досвіду свідчать, що цифрові технології стали рушійною силою соціально-економічного розвитку, відновлення економіки багатьох держав світу та визначають основу сталого розвитку в майбутньому. Розвинуті держави світу на межі ХХ-ХХІ століть поставили собі за мету прискорений перехід до нового етапу розвитку - інформаційного суспільства, що дасть змогу забезпечити рівень суспільного добробуту, здійснити перехід від економіки з паливно-сировинною спрямованістю до економіки, заснованої на знаннях, досягти скорочення числа загроз національній безпеці, залучити громадян до всіх благ інформаційного суспільства.

91. Структура ІКТ – компетентності учителів. Рекомендації ЮНЕСКО [Електронний ресурс] // Офіційний Веб – сайт Інституту ЮНЕСКО з інформаційних технологій в освіті. – Режим доступу: <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf>.

Ця ліцензія надана Організацією Об’єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) відповідно до цілей роботи зі створення документа «Структура ІКТкомпетентності вчителів. Рекомендації ЮНЕСКО »(UNESCO ICT Competency Framework for Teachers, або ICTCFT), що полягають у забезпеченні вільного доступу до достовірної інформації і даних. Термін "Ви" у цій ліцензії відноситься до користувачів будь-якої інформації, що міститься в UNESCO ICT CFT (далі –

Продукти ICT CFT), доступ до яких можливий через веб-сайт Організації ЮНЕСКО відповідно до умов, викладених у цій ліцензії.

Документ «Структура ІКТ-компетентності вчителів» (ICT Competency Framework for Teachers, або ICT-CFT) має на меті допомогти кожній країні розробити всеосяжну стратегію і рекомендації у сфері ІКТ-компетентності вчителів, що має розглядатися як значуща складова частина генерального плану інформатизації освіти. Справжня версія документа є оновлену в 2011 році редакцію першого видання, яке було опубліковано в 2008 році. Нова версія - плід багаторічної успішної співпраці ЮНЕСКО, CISCO, INTEL, ISTE і Microsoft. Вона підготовлена з урахуванням рекомендацій фахівців в області інформатизації школи і безпосередніх користувачів попередньої версії в різних країнах світу. Вона доповнена прикладами навчальних програм і вимог до перевірки ІКТ-компетентності вчителів для розділів «Застосування ІКТ» і «Освоєння знань». ЮНЕСКО разом з партнерами планує регулярно оновлювати цей документ.

92. Чайковський Ю. Б. Наукометричні бази та їх кількісні показники (Частина I. Порівняльна характеристика наукометричних баз) / Ю. Б. Чайковський, Ю. В. Сілкіна, О. Ю. Подоцька // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 8. – С. 89-98. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnpu_2013_8_13.

У статті розглянуто найбільші бібліометричні платформи (Web of Science, Scopus та РИНЦ) і кількісні показники, за якими проводять оцінювання, наведено їхні переваги та недоліки. Серед систем найоптимальнішою за співвідношенням рівня якості та можливості інтеграції вітчизняних наукових статей і видань до світового наукового простору можна вважати наукометричну базу Scopus. Окрему увагу приділено системі Google Scholar та спеціалізованій пошуковій системі PubMed. На сьогодні є три основні наукометричні системи (Web of Science, Scopus та РИНЦ), за допомогою яких в Україні можна офіційно визначати впливовість/авторитетність видання для розміщення в ньому результатів власних досліджень (авторам), проаналізувати авторитетність власного наукового видання (видавництвам, редакціям), ефективність наукової роботи установи (адміністраторам) та країни (державним посадовцям). Проте через низький рівень представлення наукових видань і статей авторів України в кожній із зазначених систем (приблизний список розміщено на платформі НБУ ім. В. І. Вернадського), потенційна ефективність їх використання значно знижується. Задля подолання цих проблем усій науковій спільноті необхідно докласти чималих зусиль.

93. Чижова А. А. Алгоритми пошуку плагіату [Електронний ресурс] / А. А. Чижова // Східноєвропейський журнал передових технологій. – 2010. – № 2 (46), С. 13-16. – Режим доступу: <http://journals.uran.ua/eejet/article/view/2921>.

В статті подано загальну характеристику алгоритму. Досліджено основні алгоритми пошуку плагіату тексту. Описано основні принципи роботи алгоритмів. Проаналізовано переваги та недоліки цих алгоритмів.

94. Шевченко Т. Є. Ефективність і оцінка якості функціонування електронного каталога бібліотеки ВНЗ [Електронний ресурс] / Т. Є. Шевченко, Т. В. Борисова // Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи: Інтернет-конференція, (6-10 червня 2017 р.). – Харків: НБ ХНУРЕ. – Режим доступу: <http://openarchive.nure.ua/handle/document/3652>.

У статті розглядається досвід роботи наукової бібліотеки Харківського національного університету радіоелектроніки (ХНУРЕ) з одним з головних інформаційних ресурсів бібліотеки – Електронним каталогом. Оцінюється якість інформаційного обслуговування користувачів. Наведено кількісні та якісні показники роботи. За результатами анкетування та статистичними даними слід зазначити, що Електронний каталог є одним з головних інформаційних ресурсів бібліотеки ХНУРЕ, який досить активно затребуваний користувачами. Перевагами Електронного каталогу наукової бібліотеки ХНУРЕ є: доступність інформації, оперативність пошуку, об'єднання простого і багатоаспектного пошуку, отримання різних довідок про джерело інформації (бібліографічний опис, наявність у фонді, місцезнаходження документа); надання доступу до документів Електронної бібліотеки; можливість здійснити попереднє електронне замовлення документів, переглянути свій читацький формуляр, з історією замовлень та видач, створити список документів за результатами пошуку тощо.

95. Шинкаренко В. І. Система контролю плагіату в студентських роботах [Електронний ресурс] / В. І. Шинкаренко, О. С. Куроп'ятник // Східно-Європейський журнал передових технологій. – 2012. – Том. 4. – № 2 (58). – С. 32-36. – Режим доступу: <http://journals.urau.ua/ejet/article/view/4214>.

У статті наведено коротку характеристику програмних засобів для виявлення плагіату в текстах. Пропонується графовий підхід для моделювання та аналізу тексту на наявність плагіату. Наведено попередні результати розробки системи на основі вказаного підходу. Розробка графової моделі тексту дозволила у компактному вигляді представити вхідні тексти оригінальних робіт, згрупувавши символи у підрядки з однаковими префіксами з метою прискорення їх аналізу.

Організація системи з декількома типами користувачів дозволяє усунути викладача від виконання функції контролю плагіату. ПЗ надає студенту зручний спосіб аналізу робіт на унікальність з метою підвищення якості власних робіт з точки зору сторонніх запозичень та доведення факту автентичності роботи. Розроблене ПЗ має сприяти вирішенню проблеми плагіату, стимулюючи самостійну роботу студентів над завданнями.

96. Шишкіна М. П. Хмаро орієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень [Електронний ресурс] / Шишкіна Марія Павлівна, Попель Майя Володимирівна // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – № 5 (37). – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/903>.

Стаття присвячена актуальним проблемам розвитку досліджень з питань впровадження засобів і сервісів хмарних технологій у навчальний процес. Висвітлено поняття хмаро орієнтованого середовища навчального закладу, виокремлено основні етапи його формування. Охарактеризовано сучасний стан розвитку і використання сервісів хмарних технологій у навчальних закладах. Здійснено аналіз змістового наповнення освітнього і наукового компонентів хмарно орієнтованого освітньо-наукового середовища. Окреслено тенденції поширення засобів хмарних технологій у навчальних закладах, виокремлено перспективні напрями психолого-педагогічних досліджень.

97. Шульга І. О. Електронні наукові журнали відкритого доступу в сучасній системі наукової комунікації / І. О. Шульга // Поліграфія і

видавнича справа, 2008. – № 1. – С. 55-60. – Режим доступу: <http://pvs.uad.lviv.ua/static/media/1-47/13.pdf>.

В роботі викладаються відомості про наукові електронні журнали та ідею самоархівування. Наголошується на перевагах використання комунікаційних технологій. Підкреслюється, що для сучасного суспільства характерний стрімкий розвиток та активне використання таких комунікаційних технологій, які забезпечують не лише мережний інформаційний обмін, але й можливість інтеграції локальних інформаційних ресурсів в єдиний загальнодоступний інформаційний простір. Такі ресурси здатні істотно вплинути на інтенсивність процесів наукових досліджень, а забезпечення публічного (зокрема, віддаленого) доступу до них повинно стати одним із першорядних завдань обслуговування освіти, науки та культури.

98. Яцишин А. В. Досвід застосування системи EDU Conference для інформаційної підтримки наукових масових заходів у галузі педагогічних наук [Електронний ресурс] / А. В. Яцишин // Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України: Матеріали наукової конференції. – Київ: ІТЗН НАПН України, 2016. – Режим доступу : http://conf.iitl.gov.ua/Conference.php?h_id=12.

У публікації проаналізовано досвід застосування системи EDUconference для інформаційної підтримки наукових масових заходів у галузі педагогічних наук.

Використання електронних систем для організації наукових масових заходів, а саме для проведення інтернет-конференції має низку переваг та особливостей. Для участі у заході необхідно тільки мати персональний комп'ютер чи мобільний пристрій і підключення до мережі Інтернет. Застосування системи Edu Conference для інформаційної підтримки наукових масових заходів у галузі педагогічних наук є актуальною, адже ефективність використання даної системи була підтверджена практично упродовж 2013-2015 рр.

99. Яцишин А. В. Соціально-психологічні аспекти забезпечення відкритого доступу з використанням електронних журнальних систем / А. В. Яцишин Л. А. Лупаренко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка – 2013. – т. 70. – № 4. – С. 69-74

В статті проаналізовано поняття «відкритий доступ». Розглянуто поняття електронних журнальних систем відкритого доступу, зокрема переваги використання платформи OJS для окремих суб'єктів процесу наукового інформаційного обміну (авторів, читачів, видавців, бібліотек, наукових організацій та спільнот) та інформатизації освіти в цілому. Досліджено соціально-психологічні аспекти переведення фахового видання на платформу OJS.

100. Barbera M. Weaving the Web of Science HyperJournal and the Impact of the Semantic Web on Scientific Publishing / M. Barbera, F. Di Donato – Conference on Electronic Publishing, Bansko, Bulgaria, 2006. – Pp. 341-348.

У цій статті представлено HyperJournal - веб-додаток з відкритим кодом для публікації електронних наукових журналів з відкритим доступом. У першій частині (розділи 1, 2 і 3) коротко описано проект та програмне забезпечення. У розділах 4 та 5 обговорюються слабкі місця існуючої моделі видавництва та переваги, що виникають при прийнятті Semantic Web технологій, викладаючи, як бачення Semantic Web може допомогти у подоланні неефективності поточної моделі. У останніх двох розділах (6 та 7) представлено дві експериментальні програми, розроблені на вершині HyperJournal, з метою демонструвати, як ці технології можуть впливати на щоденну роботу вчених.

101. Bhattacharyya S. Design and Analysis of e-Journal Management Systems: SXC International Journal of Advanced Computing Sciences (SXC-IJACS) / S. Bhattacharyya, K. Mondal, S. Agarwal, A. Nath – International Conference on Communication Systems and Network Technologies, 2012 – Pp. 913-918.

Величезний прогрес в області інформаційних технологій прискорив його використання в областях управління. У сферах академічної видавничої справи це мало великий вплив. З появою моделей обчислень на основі клієнт-серверів та World Wide Web, весь процес просто зводиться до набору тексту документа на комп'ютері, серії клацань миші та отримання інформації електронною поштою. Це не тільки заощаджує вартість паперових публікацій, це також заощаджує цінний час як видавців, так і авторів. Роблячи фактичний процес публікації досить зручним, простим та доступним, він допомагає більше переорієнтувати видавці на якість та зміст самих журналів. Численні видавничі компанії або розробили, або придбали такі системи ІТ для виконання цих завдань. Стаття описує систематичне дослідження випадків загальних функцій, які така система повинна продемонструвати, на прикладі SXC-IJACS.

102. Bhattacharyya S. SXC-JMS: A Web-based Journal Management System / S. Bhattacharyya, K. Mondal, S. Agarwal, S. Nath, // International Conference on Information Technology Convergence and Services (ITCS), 2012. – Bangalore, India. – Pp. 417-427.

Через величезні досягнення в Інтернет-технологіях (ІТ) останнім часом, весь спосіб підтримки та публікації журналів різко змінився. Науковці віддають перевагу журналам, які будуть опубліковані в Інтернеті, а не будуть опубліковані в друкованій формі через вартість та доступність. Інтернет-журнал має багатогранні переваги, як наприклад, час публікації, один редактор може майже одноосібно керувати всім процесом публікації. Читачі можуть переглядати вміст журналу з будь-якого місця та в будь-який час. Переходячи до веб-журнальних систем, ми не тільки зберігаємо гроші, але і робимо перехід до парадигм зеленого обчислення. У Сполучених Штатах та багатьох європейських країнах більшість журналів, пов'язаних з ІТ, публікуються в Інтернеті через Інтернет. Індія також рухається дуже швидко в цьому напрямку. У цьому документі автори коротко розповіли, як створити веб-систему управління журналами з усіма можливими функціональними можливостями та безпекою.

103. Bogunovic H. An Electronic Journal Management System / H. Bogunovic, E. Pek, S. Loncaric, V. Mormar – 25th International Conference on Information Technology Interface, Zagreb, 2003. – Pp. 231-236.

В роботі представлено веб-інформаційну систему для управління науковими електронними журналами. Управління журналом вимагає обміну інформацією між багатьма учасниками процесу публікації, включаючи авторів, рецензентів, редакторів та лекторів. Кожен учасник процесу відіграє певну роль і співпрацює з іншими учасниками. Веб-система реалізується за допомогою відкритих вихідних рішень на платформі Linux. Було використано трирівневу архітектуру інформаційної системи. Об'єктно-орієнтований PHP (гіпертекстовий препроцесор PHP) використовується як мова скриптів на стороні сервера для реалізації бізнес-логіки. Веб-сервер Apache використовується разом із механізмом шифрування SSL для надання HTML-контенту кінцевому користувачеві. Система в даний час використовується для редакційної

підтримки міжнародного наукового журналу, і початкові результати були обнадійливі.

104. Chen X. Analysis and Design of Cloud Publishing Platform and Its Social Network [Online] / X. Chen, R. Peng, H. Lai, K. He // Journal of software, 2014. – iss 9. – Pp. 2251-2259. Available: <http://www.jssoftware.us/vol9/jsw0909-03.pdf>.

SaaS (Програмне забезпечення як сервіс) привернув увагу промисловості, так і академічної аудиторії. Завдяки обслуговуванню декількох клієнтів в Long Tail, багато відомих застосунків SaaS досягли великих успіхів у багатьох традиційних областях, таких як CRM (Customer Relationship Management) та HRM (управління людськими ресурсами). Для сприяння ефекту та ефективності традиційної видавничої справи пропонується рішення CPP (Cloud Publishing Platform) на основі SaaS. У порівнянні з традиційними електронними видавничими системами, що використовуються видавцями, він має такі відмінні риси: 1) розробляється та експлуатується незалежним постачальником SaaS, який не тільки надає цінні послуги з оприлюднення для орендарів підприємств, таких як періодичні преси, але також забезпечує значні послуги індивідуальним орендарям, таким як вчені та дослідники; 2) будь-який індивідуальний орендар не є лише посередником конкретного видавця, а є посередником для всіх орендарів підприємств, а його академічна репутація може бути накопичена всіма заходами, що проводяться на платформі; 3) видавничий цикл буде створено на основі CPP і виграє всі зацікавлені сторони. Врешті-решт, укладено п'ять ключових пунктів розробки та управління успішною програмою SaaS, яка може бути використана як керівництво для розробки загальної програми SaaS.

105. Chýla R. What open source web publishing software has the scientific community for ejournals? . [Online] / R. Chýla – 14th Annual International Librarian Seminar (CASLIN 2007), Stupava, Slovak Republic, 2007. – Available: https://www.researchgate.net/publication/28807201_What_open_source_webpublishing_software_has_the_scientific_community_for_e-journals.

В даний час наукове співтовариство може використовувати різні електронні видавничі системи для електронних журналів (систем управління журналами). Відкриті системи були розроблені виключно для управління електронними публікаціями, у 2007 р. можна сказати, що три з них є загальними для електронних журналів: DPubs, ePublishing toolkit (ePubTk), OJS. Існують також інші системи управління контентом (CMS), однак вони не були створені для електронних журналів і придатні тільки за умови наявності спеціального модуля публікації. Нарешті, третій варіант - оплата послуг різних видавців та постачальників із власними системами для публікації. Цей документ стосується порівняння перших двох варіантів: спеціалізованих систем для електронних журналів з одного боку та загальної системи управління контентом, з іншого боку. На прикладах систем публікування з відкритим кодом автори порівнюють їх переваги та недоліки, область застосування та їх функції для управління процесом публікації електронного журналу.

106. Constantinescu Z. The BMIF Journal's Online Peer Review System / Z. Constantinescu, M. Vladoiu // Bulletin of PG University of Ploiesti – Series Mathematics, Informatics, Physics, 2010. – iss 1 (LXI). – Pp. 27-32.

В останнє десятиліття було розроблено багато програмних систем для рецензування, і їхня підтримка цього значного зрушення має вирішальне значення для редакторів конференцій та журналів. Ці системи дозволяють завантажувати подані документи, передавати документи рецензентам, керувати взаємодією

редакторів та обох авторів та рецензентів, редагувати справи чи журнал та інше. У цій статті представлено систему рецензування журналів, яка була розроблена для підтримки редакційної роботи для журналу BMIF. Система передбачає подання рукописів, експертну оцінку, відстеження документів та напівавтоматичну кореспонденцію з авторами та рецензентами. Докладно представлено варіанти редактора, параметри автора та процес рецензування. Розробка цієї системи забезпечила відкритий доступ до змісту нашого журналу та відкрила великі можливості для індексування з різними індексами та базами даних, збільшуючи видимість творів авторів, яка публікується в BMIF. Це ще раз підтверджує життєздатність моделей відкритого доступу та величезну зміну у видавництві досліджень від друкованої до онлайн-версії.

107. Cysyk M. *A Survey and Evaluation of Open-Source Electronic Publishing Systems.* / M. Cysyk, S. Choudhury – *Technical Report. Baltimore, Maryland, USA: Johns Hopkins University, 2008.*

У роботі представлено огляд та оцінювання найбільш відомих відкритих електронних видавничих систем.

108. Diciunas V. *EJMS (Electronic Journal Management System)* / V. Diciunas, M. Seibak, V. Daudaravicius, V. Kriauciukas // *30 th International Conference on Machine Learning, Atlanta, Georgia, USA: JMLR: W&CP, 2013.*

EJMS – це веб-система подання рукописів та рецензування для наукових товариств та установ. Її перевагами є лаконічність дизайну вікон меню та функція попередньої оцінки рукописів. Останній дозволяє редакторам журналу просити членів редакційної колегії оцінити подання. EJMS може бути інтегрований у великий пакет послуг постачальників, що допомагає авторам поліпшити якість рукописів та пропонувати видавцям інноваційний виробничий процес.

109. Edgar B. D. *A survey of the scholarly journals using Open Journal Systems [Online]* / B. D. Edgar, J. Willinsky // *Scholarly and Research Communication*, 2010. – Available: <https://pkp.sfu.ca/files/OJS%20Journal%20Survey.pdf>.

Описано опитування 998 редакторів наукових журналів, які використовують OJS, програмну платформу журналу з відкритим вихідним кодом, що фіксує характеристики нового класу наукових журналів відкритого доступу. Опитування також документує обмежений ступінь використання програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом для зміни сфери комунікації, оскільки OJS створив третій шлях, спрямований на максимальний доступ до досліджень, як альтернативу традиційному науковому суспільству та комерційним видавничим маршрутам.

110. Hassan L. *A Framework for Evaluating the Quality of Academic Websites* / *International Arab Journal of Informatics*, 2012. – Vol. 1. – iss 1. – Pp. 1-14.

У цій статті розглядаються корисні властивості, які використовуються в сучасних системах управління контентом журналів, які вже впроваджені різними академічними інститутами чи організаціями. Крім того, він пропонується рамка для оцінки якості веб-систем управління рецензування журналів. Якісними параметрами запропонованих критеріїв є керування контентом, служби адміністрування, інтерфейс користувача та допомога та підтримка. Ці показники разом із їх комплексними показниками та контрольними списками можуть бути використані для оцінки якості поточних систем управління змістом журналів. Крім того, запропоновані критерії

можуть бути використані дизайнерами та розробниками для створення якісних журналів управління змістом журналів, які покращують електронні послуги для рецензованих журналів.

111. Hasan L. Usability Testing for IAJIT OpenConf Journal Management System / L. Hasan, E. Abuelrub // Journal of software, 2013. – iss 2. – Pp. 387-396.

Технологічні досягнення 21-го століття та все більше використання Інтернету дали нові способи управління процесами наукових журналів, а журнали привели до використання електронних систем управління журналами, що використовують Інтернет. Редакції журналів, які прагнуть досягти значних переваг за допомогою систем електронного керування електронними журналами, повинні створювати ефективні та застосовні веб-системи для забезпечення успішної взаємодії та спілкування з їхніми користувачами (наприклад, авторами, рецензентами). Незважаючи на важливість використання систем управління журналами, існує брак досліджень, що описують зручність використання таких систем. У статті представлено результати оцінювання юзабіліті IAJIT OpenConf Journal Management System (JMS) Міжнародного арабського журналу інформаційних технологій (IAJIT) з використанням методу тестування користувачів.

112. Jiménez-Hidalgo S. Management Systems as Tools for Improving Scientific Journal Quality and Visibility / S. Jiménez-Hidalgo, E. Giménez-Toledo, J. Salvador-Bruna // El Profesional de la Información, 2008. – vol. 17. – iss 3. – Pp. 281-291.

Публікація наукових журналів здійснюється за допомогою моделі управління, яка керує багатьма процесами та ролями, що впливає на якість опублікованого вмісту. У цій статті описуються переваги використання останніх інформаційних застосувань для управління науковими журналами, аналізуючи їх внесок у різні аспекти, які допомагають підвищити їх якість (швидкість управління, нормалізація, видимість, вплив та інші). Представлено кілька керівних принципів, які слід враховувати при виборі одного з цих програмних рішень, а також короткого опису найбільш часто використовуваних, як вільно поширюваних, так і комерційних.

113. Kharbat F. Assessing the Quality of Journal Management Systems / F. Kharbat, E. A. Elrub, H. Fawareh, L. Hasan // International Journal of Scientific & Engineering Research, 2013. – iss 4. – Pp. 1796-1802.

Електронні системи управління журналами (JMS) розглядаються як корисний інструмент управління електронними ресурсами. Однак розробка систем управління для великих журнальних організацій є складним завданням. Метою даного дослідження є теоретична розробка веб-системи управління контентом (CMS) та її впровадження. Якісними параметрами запропонованих критеріїв є керування контентом, служби адміністрування, інтерфейс користувача та допомога та підтримка. Ці показники разом із їх комплексними показниками та контрольними списками можуть бути використані для оцінки якості поточних систем управління змістом журналів.

114. Lai H. Design and implementation of journal manuscript submission and review system based on SaaS / H. Lai et al. // IEEE Eleventh International Symposium on Autonomous Decentralized Systems, 2013. – Pp. 1-6.

З огляду на поширеність випадків успішності застосувань SaaS, аутсорсинг системи подання та перегляду рукописів періодичних видань для постачальників SaaS стає новим напрямком. Це дослідження пропонує рішення для побудови системи

подання та перегляду рукописів журналів на основі моделі SaaS. У цій статті були виявлені вимоги системи, розроблена архітектура та представлена ключова реалізація.

115. Luparenko L. A. Plagiarism Detection Tools for Scientific e-Journals Publishing. Information and Communication Technologies in Education, Research, and Industrial Applications. ICTERI 2014. Communications in Computer and Information Science, Ermolayev V., Mayr H., Nikitchenko M., Spivakovsky A., Zholtkevych G., Eds., Switzerland: Springer, vol 469, 2014. [Online]. Available: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-13206-8_18.

У статті розглядаються поняття плагіату, самоплагіату та їх основні типи. Відкритий доступ до світового наукового досвіду в Інтернет та переваги електронного формату призвели до появи численних масивів робіт, що дублюють одна одну. З експоненціальним зростанням наукового виробництва плагіат став величезною проблемою для редакторів наукових електронних журналів, оскільки виявити його присутність у рукописі надто складно. Об'єктом статті є інструменти автоматичного виявлення плагіату для текстових документів. Метою представленого дослідження є розгляд популярного програмного забезпечення, Інтернет-ресурси та їх можливість перевірити схожість тексту, провести детальний аналіз та оцінити їх відповідно до визначених програмних специфікацій, продуктивності функціонування та отриманих результатів під час перевірки. Як результат, представлені рекомендації щодо інструментів, що відповідають потребам науковців і можуть бути використані редакторами наукових журналів.

116. Mathews J. Electronic Management of the Peer Review Process [Online] / J. Mathews, B. Jacobs // Fifth International World Wide Web Conference. – Paris, France. – 1996. – Available: http://wwwconference.org/www5/fich_html/papers/P55/Overview.html.

У цій статті розглядається процес управління експертами електронною системою управління (EMS). Даний підхід використовує інтерфейс на базі World Wide Web (WWW) до бази даних Oracle. Описані різні аспекти EMS, а саме: процес рецензування, створення звітів та безпека. Експериментальна експертна система була розроблена для проведення четвертої міжнародної конференції WWW, яка забезпечила модель для автоматизації основних процесів. Експериментальна система розвивалася за допомогою багатьох пропозицій щодо кращої підтримки конференції WWW5. Стаття описує першу експериментальну систему.

117. Pappas C. Free Web Conferencing Tools [online]. / C. Pappas – Available from : <http://elearningindustry.com/8-free-web-conferencing-tools>.

Представлено 8 безкоштовних інструментів веб-конференцій. За допомогою наступних безкоштовних інструментів веб-конференцій можна записувати свої зустрічі, співпрацювати в режимі реального часу та багато іншого. Список платформ веб-конференцій:

BigBlueButton. BigBlueButton дозволяє університетам та коледжам надавати якісне навчання для віддалених студентів.

Google Hangouts. За допомогою Google Hangouts можна безкоштовно організувати груповий чат для 10 людей. Це потужний інструмент зручніший, ніж веб-чат.

Join.me. Безкоштовна версія Join.me дозволяє проводити необмежену кількість зустрічей з 10 учасниками на одному сеансі (один організатор плюс 9 глядачів), використовуючи до п'яти потоків відео. Можна спілкуватися з учасниками, передавати

файли, приєднати аудіо частину будь-якої зустрічі до Інтернету (VoIP) та дозволяти контролювати комп'ютери учасників вебінару.

MeetingBurner приймає до 10 учасників вебінару безкоштовно, без реклами. Миттєво ділиться своїм екраном з ким завгодно. Він працює з iPhone, iPads та Android Phones. Є можливість отримати аналітику зустрічей, щоб спостерігати взаємодію учасників з контентом.

Mikogo є безкоштовною для 1 одного користувача та 3 учасників за сеанс, Mikogo дозволяє проводити онлайнві зустрічі, подання презентації або надання віддаленої підтримки.

Зустрічі **WebHuddle** можуть проводитися або спільно з існуючою корпоративною службою телеконференцій, або за допомогою додаткової голосової підтримки WebHuddle через IP.

Zoho Meeting є безкоштовним для одного хоста та одного учасника й дозволяє проводити необмежену кількість зустрічей за тривалістю, обмін робочими столами, підтримку декількох платформ, миттєві та графічні зустрічі та обмін миттєвими повідомленнями.

Zoom. Zoom – це безкоштовна веб-платформа для зустрічей на необмеженій кількості до 50 учасників (тривалість 40 хвилин на кожену зустріч), відеоконференції, веб-конференції та групова співпраця. Безкоштовна версія також пропонує безпеку, керування користувачами та підтримку в Інтернеті.

118. Shapiro K. *Bibliography and Summary: Electronic Peer Review Management* / K. Shapiro – *A Report for the Scholarly Publishing Office, 2002.*

В даний час доступні різноманітні програмні інструменти, що дозволяють проводити електронне управління процесами експертного оцінювання в наукових журналах. Ці інструменти обіцяють сприяти ефективному та централізованому управлінню та / або нагляду персоналу журналу під час подання, відстеження та публікації статей в Інтернеті, а також доступ до центрального архіву для виконання різних завдань. Деякі програми зберігають усі тексти в онлайнному форматі у всіх цих процесах, використовуючи кілька вікон для читання, редагування та публікації статей в режимі он-лайн, інші використовують автоматизовані процеси ftp та електронну пошту для обміну документами в стандартних форматах. В статті описано ці системи.

119. Tananbaum G. *The evolution of Webbased peer-review systems* / G. Tananbaum, L. Holmes // *Learned Publishing, 2008. – iss 21. – Pp. 300-306.*

Веб-системи рецензування набувають широкого поширення в галузі наукової наукового видавництва, забезпечуючи переваги для авторів, редакторів та суддів. Ці системи є результатом еволюції від паперових робочих процесів до електронних процесів, що почалися в 1970-х. Системи на основі DOS проклали шлях до настільних систем Windows, а в середині 90-х - веб-експертний огляд. Ці експерименти об'єдналися в новий стабільний стан, в якому веб-системи взаємодопомоги є нормою, і в якій подальша еволюція сфокусована на поступових покращеннях традиційного робочого процесу.

120. Ware M. *Online Submission and Peer Review Systems* / M. Ware *Learned Publishing, 2005. – Vol. 4. – iss 18. – Pp. 245-250.*

Дане дослідження окреслює поточний стан систем онлайн-подання та рецензування, їхнє сприйняття авторами, рецензентами та редакторами та вплив їх впровадження на журнали.

121. Zainab A. N. Malaysian scholarly e-journals: focus on EJUM, a journal management system / A. N. Zainab, N. N. Edzan, 2000. – Malaysian Journal of Library & Information Science. – №2. – Pp. 69-83.

Дослідження представляє огляд різних малайзійських наукових електронних журналів, доступних в Інтернеті, і описує питання, пов'язані зі створенням системи розміщення журналів Malaysian Journal of Library & Information Science (MJLIS) та Malaysian Journal of Computer Science (MJCS). Обидва журнали стали доступні через Інтернет у 1999 р., при цьому друкований еквівалент продовжує публікуватись і поширюватись.

Розвиток інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами електронних науково-освітніх систем: Реферативний огляд / упоряд. : С. М. Іванова, А. В. Кільченко, Ю. А. Лабжинський, Л. А. Лупаренко, Т. Л. Новицька, О. М. Спірін, В. А. Ткаченко, М. А. Шиненко, А. В. Яцишин К: ІТЗН НАПН України, 2018. – 50 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua>.

КОЛЛЕКТИВ АВТОРІВ:

Іванова Світлана Миколаївна
Кільченко Алла Віленівна
Лабжинський Юрій Анатолійович
Лупаренко Лілія Анатоліївна
Новицька Тетяна Леонідівна
Спірін Олег Михайлович
Ткаченко Віталій Анатолійович
Шиненко Микола Андрійович
Яцишин Анна Володимирівна